

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 4: Forslag til lov om ændring af lov om fremme af byggeriets udvikling. (Ændring af formålsbestemmelse, rådets størrelse og sammensætning, ophævelse af repræsentantskabet).

Af boligministeren (Ole Løvig Simonsen).

(Fremsat 8/10 97. Første behandling 28/10 97. Betænkning 13/11 97. Anden behandling 25/11 97).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 114 stemmer (S, V, KF, SF, RV, CD og DF) mod 4 (FP); 4 (EL) stemte hverken for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 32: Forslag til lov om ændring af lov om anlæg af fast forbindelse over Storebælt.

Af trafikministeren (Bjørn Westh).

(Fremsat 22/10 97. Første behandling 7/11 97. Betænkning 20/11 97).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Forespørgsel nr. F 15:

Forespørgsel til miljø- og energiministeren: »Hvad kan regeringen oplyse om den danske regerings forhandlingslinje op til FN's klimakonference i Kyoto den 1.-10. december 1997?«

Af Steen Gade (SF), Martin Glerup (S), Hans Christian Schmidt (V), Niels Jørgen Langkilde (KF), Elsebeth Gerner Nielsen (RV), Aage Brusgaard (FP), Bent Hindrup Andersen (EL), Addi Andersen (CD) og Ole Donner (DF).

(Forespørgslen anmeldt 28/10 97. Fremme af forespørgslen vedtaget 4/11 97).

Begrundelse

Steen Gade (SF):

Måske er det egentlig nok bare at lytte til forsikringsselskaberne. De oplever nemlig en voldsom stigning i deres udbetalinger på grund af langt flere skader grundet ekstremt vejr, især voldsomme storme, altså klimaændringer. Derfor er 70 af de store forsikringsselskaber i verden gået aktivt ind for at kræve hurtig reduktion af drivhusgasserne nu. Der er ikke råd til at vente.

Ja, de store internationale forsikringsselskaber har ligefrem trukket sig helt ud af de små østater på grund af den høje risiko for stormskader og på grund af risikoen for, at havene stiger, altså at øerne synker i havet. Man kommer uvægerlig til at tænke på billedet med rotterne, der forlader den synkende skude. Problemet er blot i al sin alvor, at den synkende skude er selve vores jordklode, og at de små østater kun er de første, der er i farezonen.

Derfor er den store udfordring på Kyoto-mødet i virkeligheden at få verdens regeringer til at handle på baggrund af denne dystre realitet med mod, med vilje og med optimisme. Det handler om juridisk bindende beslutninger, om at hindre, at nogen snyder, og ikke mindst om at sikre en aktiv og positiv global proces også efter et Kyoto. Der skal også være et liv efter Kyoto. Kravet er altså politisk vilje også til

at trodse kapitalstærke kræfter, der af al magt prøver at hindre de nødvendige beslutninger.

Med et af de største CO₂-udslip pr. indbygger, over 12 t, er det på en særlig dystre dansk baggrund, at vi i dag skal diskutere FN's klimakonference i Kyoto, for virkeligheden er jo, at vort overforbrug af ressourcer i den rige verden – og det er altså her i Danmark og lige nu – er medskyldigt i, at millioner af mennesker vil komme til at forlade deres hjem i løbet af de næste 30-100 år, hvis menneskene ikke i stedet får taget sig sammen og slår sig sammen og kræver en helt ny udvikling.

Det stiller særlige krav om en aktiv dansk indsats for at afslutte et af de mest afgørende globale forhandlingsforløb i de sidste tyve år på en anstændig måde. Det er, hvad jeg vil lægge vægt på: at det afsluttes på en anstændig måde, og at der bliver en opfølgning. Jeg venter spændt på ministerens svar.

Besvarelse

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg vil gerne sige tak til forespørgerne for, at vi får lejlighed til at drøfte dette vigtige emne i dag. Jeg glæder mig over den store interesse, også den store interesse, der har været fra Folketingets side for at deltage i den danske delegation. Jeg ser frem til et godt samarbejde med fem folketingsmedlemmer, som hver på sit område har været meget aktive.

Jeg håber også, at vi i dag ved afslutningen af debatten kan bekræfte den politik, vi har ført fra dansk side, og at vi kan få bekræftet de beslutninger, der er truffet i EU vedrørende klimastrategien. Der er ingen tvivl om, selv om der også er kritiske punkter, man kan rejse i forhold til EU, at det er Den Europæiske Unions medlemsstater, der har den gule førertrøje på, når det drejer sig om at gøre noget over for den store klimatrussel.

Jeg er fuldstændig enig med hr. Steen Gade i det, man sagde om, hvor vigtigt det er at erkende truslen, risikoen, hvor vigtigt det er at handle, og hvor vigtigt det er, at det især er os i den rige del af verden, der har en pligt til at gøre noget.

Jeg glæder mig til konferencen i Kyoto. Jeg synes, der er gjort et flot forarbejde. Det er de rigtige emner, der er på dagsordenen. Jeg glæder mig også over, at op imod 150 lande vil være repræsenteret på regeringsniveau, at dele-

gationerne vil blive anført af de politiske ledere, og at der vil være en god lejlighed til virkelig at krydse klinger.

Men jeg må også sige til Folketinget, at mine forventninger til et gennembrud i Kyoto ikke er store, og det hænger sammen med en lang række vanskeligheder, som jeg skal komme tilbage til i min besvarelse af forespørgslen.

Jeg vil gerne her til indledning understrege, hvor vigtigt det er, at vi fortsætter processen, og at vi, selv om vi måske ikke når så gode resultater i Kyoto, som der er behov for, så fortsætter, for at vi konference efter konference efterhånden kan nå frem til de beslutninger, der er behov for.

I 1992, da klimaforandringer for første gang blev sat på den internationale politiske dagsorden, blev verdens regeringer enige om, at udledningerne af drivhusgasser skal stabiliseres på et niveau, der udelukker farlig menneskelig påvirkning af klimasystemet. På det tidspunkt var der stadig knyttet betydelig usikkerhed til den videnskab, der lå til grund for frygten for udviklingen i det globale klima; men videnskabelig usikkerhed, følte regeringerne dengang, altså i 1992, skulle ikke i sig selv kunne begrunde en udsættelse af, at man gjorde noget.

Den handling, man i 1992 blev enige om, var beskeden set i forhold til problemets omfang, men det var et vigtigt første skridt. Forpligtelsen gik ud på, at Annex-1-landene, altså de industrialiserede lande, skulle stabilisere deres drivhusgasudledninger senest i år 2000 på det niveau, der var i 1990. Man traf beslutning om, at da forpligtelserne var beskeden, følte man dengang, så skulle konventionens parter revurdere disse på det første partsmøde, som blev fastlagt til at finde sted i Berlin 1995.

Det er det, Kyoto handler om: en revurdering af konventionens forpligtelser, en revurdering, der afspejler den videnskabelige erkendelse af problemet, og en revurdering, som sætter handling bag ordene fra Berlin om, at konventionens bestemmelser ikke er tilstrækkelige.

Vi er nødt til at have en juridisk forpligtende protokol både om mål og om virkemidler. Det er det, det drejer sig om. Det var det, vi blev enige om i Berlin i 1995 at stille os selv som opgave, det, der også bliver kaldt Berlinmandatet. Det er det, vi skal prøve at leve op til i Kyoto i begyndelsen af næste måned, altså om 14 dage.

I kronologisk rækkefølge er det EU, Japan, ulandene, G 77-landene og USA, der har spillet

ud. Som den første fremlagde EU-miljøministerrådet allerede den 1. april i år sit udspil til en sådan juridisk forpligtende protokol. Det væsentligste indhold i udspillet var for det første kravet om, at alle Annex-1-landene, dvs. alle OECD-landene, Central- og Østeuropa samt Rusland, i 2010 skal have reduceret udledningen af de vigtigste drivhusgasser, som er CO₂, metan og lattergas, i forhold til udledningerne i 1990 med 15 pct. Siden har man lavet et mellem mål, der siger, at vi skal have nået en reduktion på 7½ pct. i 2005.

For det andet blev vi enige om at foreslå verden en liste over bindende internationalt koordinerede virkemidler, som parterne skal gennemføre nationalt for at leve op til deres forpligtelser. Det var altså EU's udspil.

Det næste udspil, der kom, var fra Japan. Det var den 6. oktober i år, altså to måneder før mødet starter, at de japanske værter lagde deres forslag frem. Formelt er målet ifølge det japanske forslag en reduktion af udledningerne på 5 pct. i budgetperioden 2008-2012, og Japans forslag omfatter lige som EU's de samme gasser, CO₂, metan og lattergas.

Imidlertid er reduktionen betydeligt mindre i virkeligheden, fordi hvert land efter det japanske forslag selv kan beregne sit eget reduktionsniveau med udgangspunkt enten i udledninger pr. indbygger, udledninger pr. BNP eller i forhold til forventet befolkningstilvækst.

Japanerne vil tillade en række såkaldte fleksible virkemidler som f.eks. fælles gennemførelse, omsættelige emissionskvoter, budgetperioder, herunder både muligheder for at spare op og for at låne emissioner. De begreber skal jeg vende tilbage til senere hen. Endelig lægger japanerne vægt på, at mere udviklede ulande frivilligt kan påtage sig forpligtelser.

Efter min opfattelse er det japanske udspil – hvis jeg skal udtrykke det diplomatisk – skuffende.

G 77-landene, altså ulandene, fremlagde i slutningen af oktober deres forslag. Det skete under det afsluttende forberedelsesmøde i Bonn. G 77-landenes forslag til protokol støtter den europæiske målsætning om reduktioner for Annex-1-landene på 7,5 pct. i år 2005 og 15 pct. i 2010, og så ønsker man en yderligere samlet reduktion på 35 pct. i år 2020. Og det flugter i øvrigt meget godt med den danske profil, hvor vi har sagt, at vi i virkeligheden gerne vil tilstræbe en halvering af vores CO₂-udledninger i år 2030.

Til gengæld støtter G 77-landene ikke EU's ønske om bindende internationalt koordineret virkemidler, snarere tværtimod.

Hertil kommer, at ulandene ønsker etableret ikke mindre end to fonde, som bl.a. skal bruges til at kompensere de olieproducerende lande, OPEC-landene, for deres reducerede indtægter som følge af deres forventede mindre oliesalg.

Jeg må sige, at jeg på mit officielle besøg i september i Saudi-Arabien var nødt til at sige til vores saudiske venner, at det forslag ingen jordisk chance har for at gå igennem. Vi vil gerne være med til at hjælpe ulandene – vi skal være med til at hjælpe ulandene – men kompensation til f.eks. Saudi-Arabien for mindre stigninger af forventede indtægter i fremtiden, er der simpelt hen ikke råd til.

Men for at få forliget i ulandskredsen, har man altså føjet OPEC-landene.

Som forventet tager G 77 afstand fra nye forpligtelser til ulandene ud over de aktiviteter, som eventuelt kan finansieres over en af deres foreslåede fonde. Men trods alt så er jeg glad for, at G 77 i modsætning til OPEC-landene kan støtte kravet om betydelige reduktioner.

USA – og det er det fjerde udspil, der har været – fremlagde under mødet i Bonn i oktober sit forslag til en protokol. Det amerikanske udspil har virkelig været ventet og efterspurgt meget længe, men nu er det altså kommet, og jeg er nødt til at sige, at det har været et meget skuffende udspil.

USA's forslag går ud på at stabilisere udledningerne af alle drivhusgasser i budgetperioden 2008-2012 på 1990-niveauet og forpligte sig til reduktioner efter år 2012. Blandt andet skal målet nås gennem udnyttelse af fælles gennemførelse også i ulandene og salg af omsættelige forureningstilladelser. Man går altså ind allerede ved stabiliseringsmålsætningen. Hidtil har konventionen jo gået ud på, at man først kan begynde at diskutere fælles gennemførelse, når man har stabiliseret, men her lægger man faktisk an til, at et land kan fortsætte med at udlede mere end i 1990 og endda øge sin udledning kraftigt, hvis bare det kan stjæle, om man vil, fra andre lande eller handle sig til andre landes tilladte udledninger.

Når vi i Danmark har diskuteret det – også mellem partierne – har det jo hele tiden været som forudsætning, at vi havde stabiliseret først. Vi skal selv gøre noget i vores egne lande, før man kan diskutere de andre ting. Det er stadig væk den danske holdning, når vi går ind i Kyoto-

toforhandlingerne, at omkring de her ting skal vi sikre, at stabiliseringsmålet skal nås ved egne midler, og det, der ligger derudover, kan man så diskutere.

Det fører mig frem til begreberne fleksibilitet og virkemidler. Som det fremgår, er der store forskelle mellem landene, hvad angår ambitionsniveau, og tilsvarende også markante forskelle mellem landene med hensyn til, hvordan de nye mål skal nås. Faktisk har forhandlingerne indtil nu næsten udelukkende handlet om hvordan snarere end hvor meget.

Med de to udspil fra USA og Japan får man mest af alt fornemmelsen af, at diskussionen om virkemidler dybest set handler om, hvordan man undgår at gøre noget, uden at det kan ses, altså ud fra det gamle ord »Videri non esse«. Det er bedre, at noget synes, end at det er.

Man behandler dette, som om det var et politisk-diplomatisk problem i stedet for et reelt problem, en fælles trussel. Det er en sikkerhedstrussel. Det er ikke et spørgsmål om at hænge ordnerne på de rette ambassadører. Det er et spørgsmål om at sætte de rette virkemidler i gang for at nå nogle ambitiøse mål set i forhold til den fare, som lurer i forhold til kloden.

Siden vedtagelsen af Berlinmandatet har det været en mærkesag for Danmark og for andre lande i Europa såvel som for lande uden for Europa, at kommende forpligtelser følges med fælles virkemidler, f.eks. krav til energieffektivitet. Helt tilsvarende har USA og Japan tillagt andre virkemidler, f.eks. det, at man kan handle med kvoter, budgetperioder, fælles gennemførelser og dræn, og på dette område støttes de af lande som Australien, New Zealand, Norge og Canada, som jo, for at sige tingene lige ud i det snævre forum, ikke har vist nogen stærk vilje til for alvor at gøre noget ved det her problem.

Da en meget stor del af forhandlingerne som nævnt har drejet sig om disse aspekter, så er det klart, at jeg skylder Folketinget at sige lidt om Danmarks forhandlingslinje i disse spørgsmål.

Allerede med klimakonventionen i 1992 blev fælles gennemførelse indføjet som et virkemiddel, altså det, vi på godt dansk kalder joint implementation. På den første partskonference i 1995 blev der iværksat en pilotfase, hvor parterne kunne få erfaringer med konceptet. Den videre anvendelse af fælles gennemførelse må vurderes i lyset af de erfaringer, vi får under pilotfasen, der sluttes senest år 2000. Danmark er i øvrigt med sammen med de øvrige nordiske lande i en række pilotprojekter for at få

græsset det her territorium af på en god måde, så der ikke kan snydes, så man har nogle klart formulerede kriterier.

Under forhandlingerne af protokollen har særligt USA været flittig til at opfinde nye koncepter, der er fleksible og kosteffektive, som det hævdes. Det drejer sig om budgetperioder, herunder mulighed for opsparing henholdsvis lån af CO₂-reduktioner samt handel med udledningskvoter.

Der kan være en fordel ved budgetperioder. Det giver trods alt en mulighed for at kompensere for helt tilfældige udsving mellem årene, f.eks. udsving i vejr osv.

Derimod har jeg vanskeligt ved at se, at en klimaprotokol bør tillade landene at låne af fremtidige udladninger. Det har været muligt i efterhånden mange år uden en protokol, og der er jo ikke noget særlig opløftende ved resultatet. Vi har jo lånt og lånt og lånt af vores børn, vores børnebørn og vores oldebørn på det her område.

Hvad angår mulighederne for at opspare reduktioner, er jeg principielt enig i, at dette kan give en tilskyndelse til at reducere hurtigt, men når både opsparing og omsættelige kvoter tillades, så kommer der en række u hensigtsmæssige muligheder, som jeg frygter vil blive udnyttet. Der kommer simpelt hen smuthuller så store som ladeporte ind i protokollen.

Det største problem i den sammenhæng er konkret, at Rusland gennem de seneste år er ufri villigt har reduceret deres CO₂-emissioner ganske voldsomt, ikke på grund af en aktiv klimapolitik, men som følge af økonomiske vanskeligheder, og det betyder, at der er, om jeg så må sige, en CO₂-præmie. Hvis den kan handles frit, så betyder det, allerede inden landene har nået stabiliseringsperioden, at man handler, om man vil, hot air i denne her forbindelse, og så kan man i virkeligheden igennem sådan en handel tillade fortsat forurening. Det må vi forhindre i forbindelse med forhandlingerne.

Jeg sagde før, at vi havde de vanskeligheder, at nogle vil have fleksibilitet, mens andre vil have nogle mere forpligtende virkemidler; når det drejer sig om dette, er Europa desværre isoleret, men vi vil gøre, hvad vi kan.

Til sidst skal jeg sige som konklusion, at Japan og USA lægger vægt på, at de nye virkemidler indeholdes i protokollen, men spørgsmålet er, om disse lande er rede til at imødekomme EU, der lægger vægt på, at protokollen skal indeholde en fast reduktionsforpligtelse for

alle Annex 1-lande. På nuværende tidspunkt er jeg nødt til at sige til Folketinget, at jeg er skeptisk. USA og Japan har længe ytret ønske om, at nye forpligtelser for Annex 1-landene kun bør ske, hvis en række ulande samtidig forpligtes.

Det er Europas opfattelse, at nye ulandsforpligtelser falder uden for Berlinmandatet. Det er uden for mandatet, det er unfair, og det vil ødelægge forhandlingerne, hvis man fastholder det. Så længe landene med de største udledninger, det største forbrug og de fleste udviklingsmuligheder, også teknologisk, ikke i praksis og ikke seriøst viser handling inden for egne grænser, er det svært at se, hvilke tilskyndelser ulandene kan have for at minimere deres udledninger.

Tværtimod tror jeg, at hvis vi påtager os realistiske forpligtelser og virkemidler og virkelig viser, at vi vil efterleve det, så har vi en god chance for at få ulandene med i næste fase. Men det kræver altså effektive stabiliseringsmål og effektive reduktionsmål efter år 2000, det kræver virkemidler, der fører til målet, og det kræver en vilje til at undgå smutveje, som i realiteten vil føre til, at vi ikke når det mål, som er det bagvedliggende, nemlig at forhindre den klimaforandringskatastrofe, som kan betyde destabilisering af selve livsgrundlaget på vores klode.

Forhandling

Steen Gade (SF):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren, og lad det være sagt fra starten af den her debat, at jeg er enig i det meste af det, miljøministeren har fremført her – i kritikken af det japanske udspil, i kritikken af andre udspil og af USA's position og i støtten til EU's position, herunder at vi ikke inddrager ulandene nu.

Det, jeg savner – og det, jeg synes verden havde haft brug for – er, at der ligesom til Berlinmødet havde ligget et mere radikalt forslag, et, der var mere i overensstemmelse med det, der er den virkelige miljødagsorden, ligesom vi ved Berlinmødet havde forslaget fra de små østater. Men sådan er det ikke. Vi har de forslag, der ligger, og heri er der jo ingen tvivl om, at EU's er det, der skal kæmpes ud fra.

Så håber jeg, vi er kommet så langt i den her debat, at vi ikke i dag skal debattere selve drivhuseffekten. Jeg håber, vi tager udgangspunkt i IPCC's klare advarsler om betydningen af den

menneskeskabte drivhuseffekt. Det siger jeg først og fremmest til V og K, som tidligere har underholdt os med at rejse de dér diskussioner om, hvorvidt det overhovedet passer. Og jeg siger det jo også, fordi jeg synes, det er helt pinligt for dansk folkestyre og også for diskussionen her, at vi i disse uger har et forslag liggende i Folketinget, som Venstre og De Konservative har fremsat om at afskaffe CO₂-afgiften. Lige netop før Kyoto lægger de to store borgerlige partier forslag frem i Folketinget om, at vi skal nedprioritere den danske indsats for at gøre noget for at reducere CO₂-udslippet.

Globalt trækker mange snævre økonomiske interesser også hårdt i retning af at undgå fremskridt. Jeg er enig i det, miljøministeren har sagt. Det er, som om alle kæmper for særrettigheder. De olieproducerende lande modarbejder ordentlige resultater og kræver særrettigheder, og det er jo de olieproducerende lande, både når de ligger i Mellemøsten, men så sandelig også når det er vennerne oppe i Norge. Det er utrolig pinligt at konstatere. De kulproducerende lande modarbejder også resultater og kræver særrettigheder. Det er faktisk utåleligt at se, hvordan grådighed og dumhed tager hinanden i hånden og målbevidst arbejder for at hindre fremskridt på det her område.

Vi skal gøre, hvad vi kan for at hindre, at det lykkes disse interesser, men det er klart, som vi også ved fra annoncerne i USA, at det er store kapitalinteresser, der står på spil. Det er stærke kapitalinteresser i olieindustrien og bilindustrien, der gør, hvad de kan for at købe stemmer i små, fattige lande og for at påvirke processen i lande som f.eks. USA, Australien, Japan. Jeg mener, at hvis det viser sig, at Kyoto bliver den totale fiasko, og hvis der ikke kommer nogen bindende aftaler om reduktionsmål, der er reelle, så må vi være nogle i Europa, der slår os sammen om at lave forbrugerboycot mod de firmaer, som så åbenlyst og groft prøver at manipulere med verdens befolkninger og verdens reelle interesser.

Der skal være målbare reelle reduktioner i ilandene, alt andet vil være uanstændigt. Vi skal insistere på en juridisk bindende protokol for år 2005 og år 2010 i forhold til 1990-niveauet. Der bør være separate reduktionsmål for de stærkeste drivhusgasser – også andre end f.eks. HFC'erne – og så skal vi gøre alt for at lukke smuthullerne. Jeg synes, miljøministeren har nævnt de vigtigste her, men der er jo også den

med, at man vil godskrive træplantning som et smuthul.

Jeg vil gerne sige, at jeg tror også, det er vigtigt, at joint implementation ikke kommer videre, end det er kommet. Der er et pilotprojekt i gang, og vi må afvente resultatet af det pilotprojekt.

Ellers er jeg enig med miljøministeren i, at det projekt, som nogle er ved at lave, at købe de såkaldte kvoter, eller det, at man ikke har CO₂-udslip i Rusland og så får lov til at købe det og sige, at man har mindsket CO₂-udslippet, er ét stort organiseret svindelnummer, som vi både må være med til afsløre og til at hindre bliver gennemført.

Vi skal gøre, hvad vi kan for, at EU optræder så stærkt som muligt, og da det er EU, der her forhandler på vores vegne, er det jo en styrke, når EU har en god position, og derfor er det vigtigt at bakke det op.

Så skal vi have en god og positiv dagsorden om CO₂-reduktion efter Kyoto. Danmark skal efter vores opfattelse tage initiativ til at sætte den reelle miljøpolitiske dagsorden. Den handler jo om 50 pct. reduktion i løbet af 20-30 år i ilandene og i hele verden 50-70 pct. reduktion. Det vil sige, at danskerne skal ned på ikke at producere over 12 t CO₂ pr. indbygger. Vi skal leve med et samfund, hvor vi har under 3 t CO₂-udslip pr. indbygger. Det er jo en kæmpe-mæssig og interessant ændring af det danske samfund, vi skal i gang med i den rige verden.

Der er én nøgle her, som er interessant. Den ændring, vi skal have af vores samfund, f.eks. på energiområdet, hvor vi skal skifte teknologi og over til vedvarende energi, er den samme teknologi, som de fattigste i verden har brug for, som de skal starte for at få del i verdens goder. Derfor skal vi satse på vedvarende energi i en klub sammen med de lande i verden, der vil gå videre, og lave en strategi for den positive CO₂-diskussion efter Kyoto.

Jeg ville gerne have kunnet samlet flere partier her i dag, men det er ikke lykkedes. Alligevel vil jeg foreslå den dagsorden, jeg mener er den rigtige, og derfor bliver det på vegne af SF alene, at jeg fremsætter følgende forslag til motiveret dagsorden, det hedder vist vedtagelse nu:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til at arbejde for,

- at EU i Kyoto insisterer på en juridisk bindende protokol med reelle reduktioner i de industrialiserede landes udledninger af CO₂ og andre drivhusgasser i år 2005 og år 2010 set i forhold til 1990-niveauet,
- at hindre vedtagelser under overskriften fleksibilitet, der kan undergrave reduktionsmålene; beslutninger om joint implementation skal afvente den igangsatte pilotfase,
- en global udvikling efter Kyoto, der muliggør 50 pct. reduktion af de menneskeskabte CO₂-udslip inden for de næste 20-30 år ved aktivt at udnytte de positive økonomiske og beskæftigelsesmæssige virkninger bl.a. ved en global satsning på vedvarende energi, herunder udbygning af samarbejdet med andre foregangslande med henblik på at foreslå oprettet en koalition af stater, der vil beskytte klimaet yderligere.

Uanset udfaldet af Kyoto-mødet vil Folketinget fastholde de danske reduktionsmål og insistere på, at EU fastholder sine.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 24).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Der var meget, man kunne kommentere i hr. Steen Gades ordførertale, men jeg vil blot notere mig, at der var megen ophidselse over, at Det Konservative Folkeparti er medforslagsstiller til et forslag om joint implementation, og at der i det forslag også bliver gjort opmærksom på, at de grønne afgifter, som vi har dem nu, vil vi gerne have afskaffet, for vi mener ikke, de er et virksomt middel.

Det er ikke en kritik af de mål, vi har – dem er vi enige om – det er en middeldiskussion, og det synes jeg er vigtigt at have med her i debatten.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg synes da, det er en god illustration af, at der er grund til kritik, når to store partier her i landet benytter situationen før Kyoto – hvor vi ved, at det ene land efter det andet under pres af kapitalinteresser prøver at slippe så billigt som muligt og prøver at hindre, at der skal ske noget – til den politik, at en af de ting, vi trods

alt gør her i landet, nemlig opkræver CO₂-afgift, skal afskaffes til fordel for noget, der hedder joint implementation, som er i en pilotfase.

Hr. Langkilde kan ikke sige, at det skal være en erstatning, for hr. Langkilde ved ikke, hvordan det skal udformes, og det står jo heller ikke i hr. Langkildes forslag.

Det er decideret pinligt, at de to store borgerlige partier i Danmark i realiteten placerer sig på den forkerte side i den danske debat.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Hvis jeg forstod helt rigtigt, hvad hr. Steen Gade sagde lige før, så sagde han, at joint implementation eller fælles gennemførelse var et spørgsmål om et organiseret svindelnummer.

Jeg synes, det er stærke ord. Jeg synes, hr. Steen Gade skulle lade være med at bruge så følelsesladede udtryk om noget så væsentligt som CO₂-udslip og miljøpolitik. Nu får han det til at fremstå, som om det er de to store borgerlige partier, der står ene med det her.

Må jeg ikke minde om, at Arbejderbevægelsens Erhvervsråd i rapporten »Fremtidens energi i et nordisk perspektiv« netop kommer med en anbefaling af en tostrengt CO₂-strategi. De foreslår, at den danske målsætning om 20 pct. deles op, sådan at man dels sørger for at leve op til det, som er en stabilisering af udslippet, dels laver den anden halvdel ved fælles gennemførelse.

Tankerne tænkes jo hele vejen uden om Folketinget, og heldigvis er der også mange i Folketinget, der tænker de tanker, men SF holder altså fast.

Jeg vil gerne bede hr. Steen Gade om at komme op og sige, hvad det så er, hr. Steen Gade helt præcist mener. Hvornår er hr. Steen Gade klar til joint implementation, fælles gennemførelse?

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Jeg vil da gerne gentage, at for Det Konservative Folkeparti er det en forudsætning, at joint implementation eller fælles gennemførelse ikke bliver en snydemodel.

Vi sagde også i debatten sidste gang, at vi ikke vil være med til, at joint implementation kan laves med lande, der ikke går ind i klimakonventionen og ikke har fastlagte mål, for så

er det jo et åbent hul for alt muligt snyd og svindel, og vi er optaget af at løse problemet.

Vi er også et ressourcebevidst parti, og der er en ressource, der hedder penge. Hvorfor skal vi bruge 230 mia. kr. ekstra på at reducere CO₂, når det kan gøres uden de penge? Vi kan få meget miljø og megen udvikling i andre lande for de penge. Vi holder altså lidt på pengene; vi drysser dem ikke ud for nogle højtidelige principper, hvis vi kan få mere for dem. Selv Nordisk Ministerråds rapport om joint implementation var jo meget positiv og pegede på det som en vej.

Vi kan lige så godt se i øjnene, at det er vejen, og det, EU-landene gør indbyrdes, er jo en form for joint implementation. Danmark har påtaget sig et større ansvar og nogle andre lande et mindre ansvar. Det er meget vigtigt for os at sige: Vi har nogle bredere skuldre; vi må bære lidt mere; det påtager vi os; sådan skal verden hænge sammen.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg skal svare på alle spørgsmålene om joint implementation.

Jeg konstaterer bare, at de to ordførere fra V og K må være lidt pinligt berørt over, hvad jeg sagde, for de forsvarer ikke, at vi skal afskaffe CO₂-afgiften, men der står jo i V's og K's forslag, at man skal afskaffe CO₂-afgiften.

Så til det med joint implementation. Det citat, som hr. Hans Christian Schmidt havde om organiseret svindelnummer, var ikke om joint implementation. Det var, som også miljøministeren fremførte, om de grimme smuthuller, som er til diskussion.

I Kyotoprocessen er et udredningsarbejde i gang om joint implementation. Jeg er ikke imod joint implementation under alle omstændigheder, jeg vil bare have den pilotproces afsluttet, og jeg vil have afdækket alle muligheder for at gøre det på en måde, som ikke fører til en samlet CO₂-reduktion. Det er mit synspunkt på joint implementation og hverken mere eller mindre.

Den sidste bemærkning går på det med økonomi. Det er jo lige præcis det, der er hele pointen i det. Hvis vi virkelig i de rige lande, i et land som Danmark, som har et af de største CO₂-udslip pr. indbygger i Europa, laver omstilling, så tjener vi penge på det. Vi skaber nye arbejdspladser, og det vil sige, at vi også gør noget ved beskæftigelsen, og så er det nemlig rigtigt, at miljø og økonomi går hånd i hånd,

men jo ikke på den måde, som hr. Langkilde fremfører.

Formanden:

Så er det hr. Bent Hindrup Andersen, hr. Martin Glerup og hr. Steen Gade, og så tager vi derudover en omgang til med hr. Hans Christian Schmidt og hr. Niels Jørgen Langkilde. Det er, fordi det har udviklet sig interessant. Normalt har vi lidt kortere omgange korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Det er til joint implementation, som jeg kan forstå at hr. Steen Gade ikke er imod i alle tilfælde:

Når hr. Steen Gade synes, at Europa-Kommissionens oplæg er meget godt, er det sandsynligvis, fordi det jo er joint implementation mellem forskellige lande, hvis vi stadig væk kan tillade os at opfatte EU som forskellige lande ifølge hr. Steen Gades terminologi. Europa-Kommissionen gør EU til ét CO₂-område, og så har man joint implementation fra det ene land til det andet inden for EU-området.

Kort fortalt betyder det, at Danmark går ned med de 25 procentpoint, og så kan andre lande slippe billigere. I øvrigt kan man lave joint implementation på den måde, at man erstatter kulkraftværker med atomkraftværker inden for EU. Sker det på den måde, kommer der overhovedet ikke nogen egentlig energireduktion og nedsættelse af forbrug på den led.

Jeg mener heller ikke, det er noget særlig godt eksempel på joint implementation, men jeg vil gerne have hr. Steen Gades kommentar til det.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg mener, det er nødvendigt at bruge grønne afgifter for at nå CO₂-reduktionens målsætning.

Om joint implementation, altså fælles gennemførelse, synes jeg, vi må lægge til grund, at Nordisk Ministerråd netop har lavet en analyse af ti nordiske projekter i Østeuropa, hvor man siger i konklusionen:

»En sikker metode til fastlæggelse af projekternes emissionsreduktion findes ikke. Der må derfor foretages en afvejning af den sikkerhed, hvormed man ønsker at fastslå emissioner fra projekter og de transaktions- og kontrolomkostninger, der vil være forbundet hermed, og emissionsreduktioner bør først krediteres efterfølgende, når den faktiske emission fra projekter kan konstateres.«

Det betyder faktisk, at man har regnet med, at et af de her ti projekter ville give en reduktion i CO₂-udledningen på 8.100 t, men faktisk gav det kun 2.500 t, så det er klart, at man skal udvikle den her metode. Vi siger ikke nej til at udvikle den, men det er og bliver et supplement til en overgang til vedvarende energi.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Til hr. Bent Hindrup Andersen om EU og joint implementation, og det er også lidt til den videre debat:

Joint implementation er ikke det, der foregår i EU. Det er en anden type aftaler. Hvis der skal være lidt præcision af det – det er også til V og K, som bare siger joint implementation – så er joint implementation ikke en aftale mellem lande om at dele byrderne. Joint implementation er, når General Motors bliver pålagt et reduktionsmål – hvis vi får bindende regler – og så laver en aftale om et eller andet i et andet land og investerer i dette. Så siger de, at der sker en reduktion, og så kan den måles. Det er joint implementation.

Det er så kompliceret, og det, jeg bare siger, er, at det skal undersøges. Det undersøgelsesapparat er gået i gang, og det er sket på verdensplan. Hvis der herved kan laves modeller, som med sikkerhed fører til CO₂-reduktion, og det vil sige, at der skal være mange afgrænsninger, så ville jeg da være dum, hvis jeg afviste det, så det afviser jeg altså ikke på forhånd.

Smuthullerne er dem, som miljøministeren, fordi han har længere taletid end jeg, fik mulighed for at illustrere, og dem skal vi kæmpe af al magt for at lukke.

EU's – hvis jeg må sige det til hr. Bent Hindrup – position er jo det bedste af de forslag, der ligger. Hr. Bent Hindrup hørte, at jeg gerne havde set, at AOSIS-landene, de små østater, ligesom på Berlinmødet var kommet med det miljømæssigt rigtige forslag. Men det er ikke kommet, så hr. Bent Hindrup må da være enig med mig i, at Danmark skal støtte og sørge for, at vi i EU kæmper for det bedste forslag, der ligger til forhandlingerne i Kyoto. Ellers har jeg svært ved at forstå, hvordan man kan blive taget alvorligt som miljøpolitikker.

Formanden:

Der er chancer for at svare i den videre debat, men vi har lige en omgang korte bemærkninger mere, inden vi går over i ordførerrækken, og

det er hr. Hans Christian Schmidt og hr. Niels Jørgen Langkilde. Så svarer hr. Steen Gade, og så er det hr. Martin Glerup som ordfører.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg er meget glad for hr. Steen Gades kommentar til det forslag, der er kommet fra EU-landene, for det lægger jo netop op til en god start på det, der kaldes for EU's fælles gennemførelse. Og det er klart, at det netop vil vise vejen for joint implementation. Og det er den vej, vi skal gå, og det er også derfor, vi senere i dag selvfølgelig vil bakke op om de forslag, der kommer derfra.

Der var en lille kommentar om, at vi ikke sagde noget om CO₂-afgifterne. Jeg skal da gerne gentage det her, selv om vi havde det oppe for en uge siden, men vi tager det altså gerne igen: CO₂-afgifterne bliver en fiasko, fordi CO₂-afgifterne er indviklede, svære at håndtere, bureaukratiske, og ikke gør det, de skal, for miljøet. Man lever heller ikke op til løfterne og er altså ikke troværdig, for man forsøgte sig med at sige, at de skulle tilbageføres, og nu har man store problemer med at have 800 mio. kr. liggende, som ikke er ført tilbage. Det skulle man erkende i stedet for. Den troværdighed, man måske vil opnå ved dét, ville være langt, langt at foretrække i forhold til de her lidt svage forsvarstaler, som man fører for dem i dag.

Mit synspunkt vil stadig være det samme, og jeg håber, at hr. Steen Gade bekræfter, at det, der er aftalt i EU, også er noget, som hr. Steen Gade kan tilslutte sig.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Med hensyn til CO₂-afgifterne skal jeg henholde mig til hr. Hans Christian Schmidt, for han sagde det så udmærket.

Jeg var glad for det, hr. Martin Glerup sagde om den metode, der skulle udvikles. Det er vi helt enige i. Den er ikke færdigudviklet. Vi har nogle ideer til det. Vi vil gerne skubbe på, og det er så også det, som hr. Steen Gade alligevel kommer frem til efter alle de her runder: at det godt kan bruges.

Jeg vil også sige, at gør vi ikke det, så hører vi som en nation nærmest til dem, der vælger at få en dyr kosmetisk operation i stedet for at hjælpe en masse sultne i tredje verdens landene. Vi skal bruge pengene ordentligt, og vi skal ikke lave nogen former for smuthuller – det får

man heller ikke Det Konservative Folkeparti med til – og derfor skal vi også i gang med at diskutere omsættelige kvoter. Selvfølgelig skal vi det.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Om joint implementation skal jeg sige til hr. Langkilde, at jeg ikke er kommet frem til nogen ny erkendelse, for det, jeg siger her, er det, der står i det forslag til vedtagelse, som jeg fremsatte i mit indledningssvar.

Til hr. Hans Christian Schmidt om den danske CO₂-afgift: Nu kom der jo så en slags forsvar for, at V og K vil afskaffe den. Det er altså bekræftet, at V's og K's hilsen til Kyoto er, at Danmark skal gøre mindre for at begrænse CO₂-udslippet. Tak for den bekræftelse! Det er bare pinligt.

Hvis jeg skulle kunne forstå V og K som nogle, der var interesserede i miljøspørgsmål globalt, skulle de i stedet for have sagt: Ja, den danske CO₂-afgift kan kritiseres. For det kan den, og jeg kan også holde et langt foredrag om skævheder og alting i den. Men hvad er svaret til det? Det er da at kæmpe endnu mere for, at vi får den på EU-niveau og får internationale aftaler om den.

Det var det, der burde være et naturligt svar fra Venstre og De Konservative, men nej, svaret er, at den skal afskaffes i Danmark i en situation, hvor Danmark har et af de største CO₂-udslip pr. indbygger i verden!

Så er det, vi er tilbage til mit svar til hr. Langkilde. Sagen er nemlig, at det er afgørende, at det er industrilandene, de rige lande, folk, der har et overforbrug, som vi har, og som dermed er medskyldige i, at risikoen for et klimasammenbrud vokser, som går forrest. Det er det, V og K ikke rigtig vil, når det kommer til stykket. De går i hvert fald i deres handlinger og i deres markeringer efter de billige point. Når de er ude i virksomhedskantinerne – det er nok ikke de billigste kantiner; det er nok dem, hvor der ikke kommer så mange, dér, hvor ledelsen sidder – får de nogle billige point ved at sige, at de vil også afskaffe alt det bureaukrati.

Men det er da pinligt, når udfordringen er så stor, som den er. Jeg siger ikke at I er købt og betalt for de her middage i kantinerne, for det tror jeg ærlig talt ikke I er, men I kommer alligevel til i en lidt moderat dansk udgave at ligne nogle af de stærke kapitalinteresser i udlandet.

Martin Glerup (S):

En stor tænker har sagt: Det er mærkværdigt, at det kræver så store anstrengelser at overbevise menneskeheden om dens egen overlevelse, og det er sådan set en relevant bemærkning i klimadebatten. Klimaet er under forandring, fordi der slipper alt for meget kuldioxid og metan ud i atmosfæren, og det er jo en af de største trusler mod det globale miljø. Vi spiller hasard med verdens klimaforhold. Er tegnene ved at vise sig? Der er voldsom tørke i Australien og Sydøstasien, voldsomme regnskyl i Sydamerika og Nordafrika.

I 1994 trådte den globale klimakonvention i kraft. Dermed fik vi de formelle rammer for en begrænsning af det globale udslip af drivhusgasser. Uden en sådan begrænsning vil vi i de kommende generationer blive vidne til flere menneskeskabte klimaforandringer. De industrialiserede landes forpligtelse til stabilisering af deres emissioner på 1990-niveau i år 2000 er i sig selv utilstrækkelig. Derfor er det helt og aldeles uacceptabelt, at verdensmesteren i CO₂-udledning, USA, nu spiller ud med, at den stabilisering først skal finde sted i år 2012.

Derfor er Kyotodrøftelserne i næste måned af så afgørende vigtighed. Vil det lykkes at komme nærmere til en bæredygtig udvikling, eller skal vi leve i angst og bæven for de næste udslag af en klode i klimamæssig ubalance? Vil usikkerheden om, hvordan og hvornår drivhuseffekten vil påvirke verden, blive brugt som en undskyldning for uansvarlig passivitet? Er de senere års ustabile klimaforhold blot udtryk for naturlige udsving, eller er vi på vej mod en ny istid eller til et liv i drivhuse?

FN's klimapanel kom i foråret 1996 med følgende konklusion: Vurderet samlet peger ændringerne mod en skelnelig menneskelig påvirkning af det globale klima. Men selv om vi ikke kan slå op i en bog og få det nøjagtige svar på, hvordan og hvornår ubalancen giver sig udslag, står dette spørgsmål tilbage: Tør vi tage chancen?

Socialdemokratiets svar er ganske klart: Vi tør ikke løbe risikoen for, at vi ved at hælde stadig flere kulparkter ud i atmosfæren gør uoprettelig skade. Den menneskeskabte klimapåvirkning skal reduceres mest muligt, så vi får en bæredygtig udvikling, dvs. en udvikling, hvor vi ikke bruger los af ressourcerne og forurener på vore børns og børnebørns bekostning.

Desværre lover de fleste Kyotoudspil ikke godt, men EU's udspil er det grønneste og dermed det bedste. EU-kravet går ud på, at alle OECD-landene, Central- og Østeuropa samt Rusland i år 2010 skal have reduceret udledningen af CO₂, metan og lattergas med 15 pct. i forhold til 1990. Udledningen skal inden år 2005 være reduceret med mindst 7,5 pct. Samtidig har EU fremlagt forslag til bindende internationale virkemidler, som skal gennemføres. Desværre kniber det gevaldigt for de andre aktører at følge trop, og man må sige, at det er stærkt bekymrende, at ambitionerne på menneskeheden vegne er så beskedne.

Debatten handler ikke kun om, hvor meget CO₂-udledningen skal reduceres, men også om, hvordan det sker. I USA og Japan har det ikke skortet på kreativiteten, når det handler om at opfinde nye virkemidler. Desværre kan jeg ikke helt frigøre mig fra tanken om, at den store kreativitet udfoldes med det ene formål at finde smutveje eller musehuller i forbindelse med at slippe uden om den nødvendige CO₂-reduktion.

Danmark fejrer jo udmærket for egen dør. Vi er i front med vindkraft og vedvarende energi. I bred enighed har Folketinget vedtaget at reducere CO₂-belastningen med 20 pct. i år 2005 set i forhold til 1988, og »Energi 21«, Danmarks handlingsplan for en bæredygtig energifremstilling, indeholder pejlemærket 35 pct. vedvarende energi i år 2030.

Det er på den måde lykkedes Danmark at skabe et bemærkelsesværdigt gennembrud for vedvarende energi. Det har selvfølgelig krævet grønne ildsjæle samt politisk mod og mands hjerte. Den magtfulde kul- og olielobby er, sådan som vi så det i DR's tv-dokumentarprogram »Med kloden som indsats« i aftes, ikke let at bide skeer med, men i Danmark er det lykkedes. Vi har sat en prop i for kul i dansk energiforsyning, og vi har verdens mest avancerede havvindmølleprogram på bedding.

Samtidig har Danmark en af verdens mest progressive regeringer og en af de mest kompetente ministre på miljøområdet. Gennem høj cigarføring, utrættelig indsats og et godt eksempel sætter Danmark tydelige grønne fineraftryk på international miljøpolitik.

Derfor er det mig en glæde på vegne af Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre og CD at fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget konstaterer, at de fire centrale parter i klimaforhandlingerne, EU, Japan, G 77 og USA, har fremlagt deres forslag til en protokol, opfordrer Folketinget regeringen til nationalt og internationalt at arbejde for de positioner, der er indeholdt i Rådets (miljø)konklusioner fra 3. marts, 19.-20. juni og 16. oktober 1997, bl.a. om målsætninger og virkemidler.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 25).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Også dette forslag indgår her efter i forhandlingen.

Og så har hr. Steen Gade og hr. Bent Hindrup Andersen bedt om korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg synes, det var en udmærket tale, hr. Martin Glerup holdt. Derfor vil jeg koncentrere mig om to spørgsmål, og det ene handler om efter Kyoto, for det har hverken miljøministeren eller Socialdemokratiets ordfører været inde på.

Det forslag til vedtagelse, som jeg har fremsat, lægger netop vægt på, at der også skal være et liv efter Kyoto, og dér vil jeg spørge hr. Martin Glerup, om man er enig i det, der er hovedtemaerne i det forslag til vedtagelse, som jeg har fremsat. Det ene er, at Danmark skal gå i spidsen internationalt og samle ligesindede med henblik på at lave en koalition af lande, der vil videre efter Kyoto. Det andet er: Vil Danmark tage et mere markant offensivt initiativ globalt for vedvarende energi?

Og så den sidste ting til hr. Martin Glerup: Vi roser Danmark, og jeg roser bestemt også vores miljøminister for den høje internationale profil, men jeg roser altså ikke så meget Danmark, når vi har et af de største CO₂-udslip i Europa. Vores samvittighed er kulsort, altså som kul, fordi vi fyrer med kul. Derfor vil jeg spørge hr. Martin Glerup, om han er enig i, at der i de kommende år skal langt mere til – altså langt mere end det, vi har gjort i Danmark – for bare at nå målet i år 2005.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

I det forslag til vedtagelse, hr. Martin Glerup har stillet, lægger hr. Martin Glerup meget vægt på, at man skal støtte EU's rolle i klimaforhand-

lingerne. Jeg vil gerne spørge hr. Martin Glerup, om hr. Martin Glerup kan bekræfte, at på miljøministrenes sidste rådsmøde udtalte man støtte til Kommissionens plan som vejen frem for EU. Hvis det kan bekræftes, er hr. Martin Glerups forslag i realiteten en støtte til Kommissionens plan, og så er vi da kommet så langt.

Så vil jeg gerne spørge hr. Martin Glerup om nogle punkter i Kommissionens plan. Det hedder f.eks. om trafikken, at CO₂-bidraget fra personbiler kun skal stige med 12-13 pct., og at det skal ske ved, at biltrafikken når over et mætningspunkt, dvs. at den bryder sammen af sig selv. Jeg vil vende tilbage med nogle yderligere spørgsmål, men jeg vil gerne have en bekræftelse fra hr. Martin Glerup på, at det altså er Kommissionens plan, man ønsker at støtte her i Folketinget med forslaget til vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Vi må jo sige, at Danmarks 5 millioner indbyggere ikke kan løse alle verdens miljøproblemer alene. Det hjælper en hel del, når vi får støtte fra de andre EU-lande med over 300 millioner indbyggere, og det hjælper selvfølgelig endnu mere, at der er flere, der tilslutter sig festlighederne. Men det er klart, at Socialdemokratiet er fuldstændig enig i, at vi ikke skal se Kyoto som et slutpunkt, men som et startpunkt, et udgangspunkt for en yderligere indsats.

Vi vil fastholde og udbygge vores CO₂-reduktionspolitik, og Danmark har – som jeg sagde tidligere – en ret høj cigarføring uden at ryge cigaren, idet vi hele tiden gennem regeringen og også parlamentarisk presser på for at lede udviklingen i den rigtige retning, og vi vil være tilhængere af ethvert initiativ, der kan få processen videre og bringe den i offensiven.

At vi er kulsorte, er godt nok rigtigt, for vi har et stort CO₂-udslip; men samtidig har Danmark vedtaget de skrappeste foranstaltninger overhovedet. Vi har indført stop for kulfyring, vi har lavet CO₂-afgifter, og vi har satset fantastisk meget på vedvarende energi. Jeg mener, det tæller meget, og det er klart, at vores holdning vil være, at kun gennem et samarbejde med nogle alliancepartnere – her altså EU, som har det bedste udspil til Kyoto – kan vi gøre os håb om at få nogle gode resultater.

Formanden:

Så er det anden omgang korte bemærkninger til hr. Bent Hindrup Andersen og hr. Steen Gade. Så svarer hr. Martin Glerup, og så er det hr. Hans Christian Schmidt som ordfører – og hr. Brusgaard vil også sige noget.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg tager hr. Martin Glerups replik som en bekræftelse af, at det, man gør med vedtagelsen, er at tilslutte sig Kommissionens plan med den begrundelse, at ellers skal man optræde alene i Kyoto.

Jeg vil gerne spørge hr. Martin Glerup om forskellige punkter i denne plan, og vi kan starte med trafikken, som jeg spurgte om før. Der siges to ting: for det første anfægter man Kyoto-scenariet ved at sige, at mætningspunktet skal nås i EU, og den måde, man måske kan nå det på, er ved at bygge flere motorveje og flere omfartsveje for at nå det mætningspunkt. Jeg vil gerne spørge hr. Martin Glerup: Er det værd at støtte, at man kan nå mætningspunktet ved at bygge flere motorveje?

Den anden ting er, at man i Kommissionens plan også siger, at vejen frem til at få mere gods over på jernbanen er liberalisering. Vi har set lige netop det modsatte ske her i Danmark, for liberaliseringen har betydet, at lastbiltransporten er eksploderet.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg vil komme med en lille bemærkning til hr. Bent Hindrup og sige, at det er rigtigt, at ikke alt det, EU har foreslået, er godt nok, og noget af det kan oven i købet være forkert. Det er akkurat ligesom i Danmark, hvor ikke alt, hvad vi har gjort, er ...

Formanden:

I princippet må man ikke komme med en bemærkning til hr. Hindrup, der kommer til som taler senere; men o.k., nu er der 1 minut til at komme med en bemærkning til hr. Martin Glerup.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Tak, hr. formand.

Jeg vil sige tak til hr. Martin Glerup for det, jeg forstod som et tilsagn om, at vi også skal satse på en strategi efter Kyoto. Jeg er bare ked

af, at det ikke bliver vedtaget i dag, men det skal jeg komme tilbage til.

Det andet er om Danmarks indsats, og jeg er da glad for, at hr. Martin Glerup og Socialdemokratiet ved, at det er SF, der har presset på for at få et stop for kul, og at vi satser på vedvarende energi. Vi skal bare sige til befolkningen, at der skal meget mere til, og jeg vil slutte med at citere, hvad regeringen selv siger på side 263 i sin finansredegørelse:

»Samlet set skal udviklingen frem mod år 2005 bryde med de hidtil observerede tendenser i sammenhængen mellem bruttofaktorindkomsten, energiforbrug og CO₂-udledninger, for at målet kan nås.«

Oversat til dansk: Vi skal ændre den vækstpolitik, som bl.a. den socialdemokratiske finansminister er eksponent for, ellers opfylder vi ikke vore egne målsætninger.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Hr. Martin Glerup og også ministeren og hr. Steen Gade har brugt deres taletid til at sige, at kloden er i forandring, at jorden synker og isen smelter, og det er nok også rigtigt. Kloden har jo altid været i forandring, vi har flere istider, hvis vi ser tilbage, og Jylland har været fuldstændig dækket af hav. Jeg bor ret højt og ca. 2 km fra vandet, men hvis man går ud på mine marker og graver et stykke ned, finder man muslingeskaller, så der har været et hav over vores mark.

Men sådan er det vel egentlig alle steder. De to sidste somre har været ekstremt varme, og de to sidste vintre har været meget kolde, trods det at man siger, at kloden er under opvarmning, og forskerne er jo uenige. I Ingeniøren fra den 31. oktober siger professor Claus Hammer, at det, FN's klimapanel er kommet frem til, er fuldstændig det modsatte af den normale teori, nemlig at sneen vil smelte i Antarktis. Han siger, at jo varmere det bliver, desto mere is vil der dannes i Antarktis. Der er ingen endelige sandheder, det er Vorherre, der bestemmer forandringerne på kloden, og det har Han gjort i millioner af år.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Bent Hindrup Andersen, at det, vi taler om her, er vedtagelserne i Miljørådet i EU, og i den forbindelse er der en række gode initiativer i de udspil, der hentydes

til i vores forslag. Om de måske ikke er vidtrækkende nok, trækker de dog i den bedste retning i forhold til det, vi har set hidtil.

Til hr. Steen Gade vil jeg gerne sige, at det er rigtigt, at der skal mere til, og det er også derfor, miljø- og energiministeren har fået en aftale igennem med elværkerne om, at der skal laves 500 kæmpemæssige havvindmøller, der giver 750 MW. Vi satser på solenergi, biomasse og hele molevitten, og selv om det er klart, at vi ikke gør nok, er vi alligevel det førende land på området. Det må vi se i øjnene.

Til hr. Aage Brusgaard vil jeg sige, at problemet er jo, at den menneskelige aktivitet giver sig udslag i, at der lige nu er flere kulparkter i atmosfæren, end der har været tidligere, og at det forhold i sig selv påvirker vores atmosfære. Man kan måske også finde en videnskabsmand, der er uenig i det synspunkt, som 99 andre har, men så vælger vi altså at tro på de 99 pct., og jeg kan altså forstå, at hr. Aage Brusgaard vælger at tro på den ene procent; sådan er det jo bare.

Hans Christian Schmidt (V):

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at Venstre støtter EU's offensive strategi i forbindelse med de afsluttende Kyotoforhandlinger. Det er helt klart for os, og det er den linje, vi følger, at Europa har en særlig forpligtelse til at gå foran i arbejdet. Vi er selvfølgelig særlig forpligtede, fordi vi er et af de kontinenter, der har et stort ansvar for den CO₂-udledning, der sker, men vi er det også, fordi vi har ressourcer til at kunne gøre noget ved problemet. Det er jo en af de fordele, et velfærdssamfund har, at det også har midlerne til foretage nogle indgreb. Jeg siger det, fordi jeg synes, det også er vigtigt, at vi tænker på, at det er anderledes for de lande, hvis største problem er at skaffe føde til befolkningen hver dag. Vi må have forståelse for, at for de lande kan verden se lidt anderledes ud.

Som det er kendt, har EU besluttet, at landene skal forpligte sig til allerede i år 2010 at have reduceret deres samlede udslip af drivhusgasser med 15 pct. i forhold til 1990-niveauet. Det er selvfølgelig et højt mål, men dog samtidig et mål, som vi har kunnet konstatere, at Kommissionen har påpeget som både økonomisk muligt og gennemførligt, og det vil vi forholde os til. Men hverken USA eller Japan er jo med på ideen, for USA's vedkommende først og fremmest – sådan har vi opfattet det – fordi man selv forventer en stigning i CO₂-udledningerne frem

mod år 2000. Og selv om EU har fået opbakning fra G 77-gruppen, hjælper det ikke nok, for til syvende og sidst er det tvingende nødvendigt, at Japan og selvfølgelig også USA er med i det forlig, der forhåbentlig indgås i Kyoto. Alene USA står jo for op mod en fjerdedel af den samlede CO₂-udledning, og derfor skal de med.

Men jeg mener også, at de signaler, der er sendt fra USA, tyder på, at der er et kompromis inden for rækkevidde, og i hvert fald må vi gøre en stor indsats for det. USA's præsident Bill Clinton har f.eks. lagt op til at nedbringe udledningen af drivhusgasser med 10 pct. i år 2010, hvis man vel at mærke tager flere nye midler i brug. Jeg sigter her til forslagene om joint implementation, dvs. fælles gennemførelse, og om handel med omsættelige udledningstilladelser. Venstre har længe støttet de ideer, og vi har sågar så sent som i torsdags fremsat et forslag her i Folketingssalen, som opfordrer regeringen til at arbejde for joint implementation eller fælles gennemførelse. Forslaget bygger på ideen om, at lande, hvor det er dyrt at nedbringe udledningen af CO₂, kan foretage energibesparende miljøinvesteringer i de lande, hvor det er billigere, og disse investeringer kan så regnes med i hjemlandenes egen reduktion af CO₂.

Jeg kunne godt høre på hr. Steen Gades indlæg, at han var noget presset for øjeblikket med hensyn til CO₂ og joint implementation og EU's initiativer; men jeg synes alligevel, vi skal holde fast ved de udmeldinger, der er kommet derfra. Det er jo sådan, at netop ved joint implementation er der nogle meget motiverede synspunkter, som kan tilskynde såvel donor- som værtslandet til at gå ind i arbejdet. Donorlandet vil få nedbragt sine miljøomkostninger, og værtslandet vil få overført miljøvenlig og økonomisk effektiv teknologi. Undersøgelser viser, at man for de samme penge kan reducere 10 gange så store mængder CO₂ med joint implementation i forhold til det nuværende system, så vi får altså mere miljø på den måde.

Regeringen har forsøgt med CO₂-afgifter, men erfaringerne viser jo, at de slet ikke har den ønskede funktion. Tværtimod har de forværret konkurrenceevnen og forøget de administrative byrder, og vigtigst af alt vil de med tiden øge forureningen, fordi virksomhederne vil søge til de områder, hvor de kan undgå at betale miljøafgifter og oven i købet kan tillade sig at slække på miljøstandarderne. Derfor skal vi altid gå sammen om en fælles sag og lade

være med at gå alene, og her er joint implementation – altså fælles gennemførelse – et godt redskab. Men det er ikke nok. Man må også se mere positivt på aspekter som omsættelige udledningstilladelser og udviklingslandenes bidrag til nedbringelsen, og det er helt klart og helt rimeligt, at lande som Brasilien, Kina og Indien også inddrages i kampen.

Samlet set er der muligheder for et kompromis, men det kræver, at ikke mindst EU er villig til at inddrage nye midler som joint implementation og som også nævnt omsættelige udledningstilladelser i kampen mod forureningen. Kun ved hjælp af en flerstrengt strategi vil det lykkes at nedbringe de kritiske mængder af CO₂, og det er helt klart det mål, vi må sætte os. Når vi kommer til Kyoto, må vi sende et helt klart signal om, at det problem skal vi løse sammen.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

To spørgsmål til hr. Hans Christian Schmidt: Er det rigtigt forstået, at Europa skal gå foran, men at Danmark ikke skal gå så meget foran? Det må jo være logikken, når Venstre og De Konservative foreslår, at vi skal afskaffe CO₂-afgiften. Går Venstre ind for en CO₂-afgift i EU, eller er Venstre også imod den? Betyder det, at Venstre siger ja til, at Danmark skal bære en 25 pct.s CO₂-reduktion år 2010 som en del af EU's byrdefordeling?

Det andet spørgsmål går på de lidt uldne bemærkninger fra Venstres ordfører om hele fleksibilitetsdiskussionen, handel med kvoter osv. Jeg skal bare have Venstres ordfører til at svare på ét spørgsmål: Er Venstres ordfører enig i, at alle ilande skal reducere CO₂-udslippet, og at man ikke kan acceptere ordninger, som indeholder andet, end at ilandene skal reducere CO₂-udslippet? Det er nøglespørgsmålet.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Hr. Hans Christian Schmidt har så ofte sagt, at CO₂-afgifterne forværrer Danmarks konkurrenceevne, og nu synes jeg, at tilhørerne fortjener at få nogle eksempler på, hvilke virksomheder der er tale om, så jeg vil spørge hr. Hans Christian Schmidt: Er det muligt at få bare 3-4 eksempler på virksomheder, som er flyttet ud af Danmark på grund af CO₂-afgifterne?

Jeg må med det samme indrømme, at jeg tror, det vil blive meget vanskeligt at finde dem, i og med at vi stadig væk har de fjerde- eller femtelaveste energipriser i Europa. Man skal flytte meget langt væk for at få billigere energi, og hertil kommer, at de sidste undersøgelser viser, at Danmark på nuværende tidspunkt har nogle af de bedste konkurrencebetingelser overhovedet i hele Europa, så jeg vil gerne have et par eksempler.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Fru Elsebeth Gerner Nielsen spørger, om hun kan få et par eksempler, så vi kan få navnene på et par virksomheder. Den traditionelle måde, som regeringen plejer at løse sådan noget på, er, at de siger: Så løser vi lige lidt for disse fire virksomheder.

Vi så det også med de grønne afgifter. Det var utroligt, hvad regeringen kom i tanke om, da den fik henvendelser i brev efter brev. Så strikkede den et indviklet, bureaukratisk system sammen, som end ikke regeringen selv kan finde rundt i, og derfor mangler man i dag at tilbageføre 800 mio. kr. Det er jo problemet.

Hvis fru Elsebeth Gerner Nielsen havde hørt efter, sagde jeg, at på sigt ville der kunne ske det, at virksomhederne vil flytte andre steder hen. I økonomi gælder det lidt om, at man skal prøve at forudsæ tingene. Man skal forebygge, ikke helbrede.

Jeg skal kun sige kort til hr. Steen Gade om energifgifterne: Vi har den helt klare holdning, at vi følger det, som er besluttet i EU, og det vil vi også gøre med hensyn til CO₂-afgifterne. Sådan skal det være. Men her er der tale om, at Danmark går enegang, når vi laver disse CO₂-afgifter, og det er det, vi har sagt hele tiden.

Så skal jeg blot til spørgsmålet om, hvorvidt det er meningen, at ilandene skal reducere deres udledning, sige: Ja.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det sidste svar var jeg glad for, for hvis det er meningen, at alle ilande skal reducere deres CO₂-udslip, således at vi ikke kan gå med til ordninger, der underminerer det princip, skal Venstre og De Konservative altså nedtone al deres snak om, at de kan gøre det på en hel masse andre måder end den, vi andre snakker om. Det kan de nemlig ikke. Så skal Venstre og De Konservative til at være enige i det, som

miljøministeren sagde, og i det, som jeg sagde, om, at vi skal lukke smuthullerne, og at der er smuthuller så store som ladeporte på bordet op til Kyotokonferencen.

Jeg vil lige bede om en præcisering fra Venstres ordfører. Er Venstre enig i, at der skal føres en offensiv dansk linje for at lukke smuthullerne? Det er vigtigt at få at vide af hensyn til resten af debatten og også for at se på troværdigheden af det flertal, der stiller forslaget til vedtagelse.

Formanden:

Hr. Hans Christian Schmidt og derefter hr. Niels Jørgen Langkilde som ordfører.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Nu behøver jeg ikke at stå og sige, at Venstre mener miljøpolitikken alvorligt. Det er helt uvant for mig. Normalt er det klart, at de ting, der bliver sagt i en tale, også er dem, man tager med ind, men jeg skal gerne gentage: Vi har nøjagtig sagt, at vi går ind for, at ilandene selvfølgelig skal reducere deres CO₂-udslip, og jeg sluttede med at sige, at kun ved hjælp af en flerstrengt strategi vil det lykkes os at nedbringe de kritiske mængder af CO₂. Det fastholder vi.

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Historiske klimaforandringer har vist, at de kan udrydde folkeslag. Kulturer kan gå til grunde som den gamle vikingekultur i Grønland. Revolutioner er opstået som følge af klimaændringer. Ulykker, naturkatastrofer og mange store folkevandringer er sat i gang af klimaændringer.

Det får ethvert konservativt parti til at være meget på vagt over for den slags begivenheder. Det her handler først og fremmest om sikkerhedspolitik, sikkerhedspolitik for vores egen generation og i endnu højere grad for de kommende generationer.

Har vi så et krystalklart beslutningsgrundlag? Har vi et klart vidensgrundlag for de beslutninger, vi træffer? Nej, det har vi ikke, det vedstår vi gerne, men det skal ikke forhindre os i at handle. Det har vi jo heller ikke med hensyn til de fjendebilleder, som vi har fra øst og syd og nord og vest i øjeblikket. Det er gisninger, man altid må reagere på, og det er vi indforstået med.

Men det skal alligevel nævnes her, at der er andre ting end de menneskeskabte, der kan udløse klimaændringer. Gennem historien har vi set masser af klimaændringer. Det er én lang historie om klimaændringer. Nogle af dem har udryddet dyrearter, og nogle af dem har udryddet kontinenter.

Det går rimelig hidsigt til, når man kigger millioner af år tilbage. Solpletter, kosmisk påvirkning, er én af påvirkningerne af vores klima, men bestemte ikke den eneste. Vulkanudbrud og skovbrande ser vi i øjeblikket som påvirkende vores klima, og det er vi opmærksom på.

Men der er altså også menneskeskabte elementer, og dem skal vi have med. Derfor lader vi os lede af et forsigtighedsprincip, for hvis de menneskeskabte klimaændringer udløser noget dramatisk, kan vi altså ikke gøre det om igen. Så kan vi ikke sige: Vi vedtager lige et par beslutninger, der sætter det her ud af kraft, for det er jo ikke muligt.

Vi kan slet ikke styre naturkræfterne. Vi er nogle små mennesker, der lige akkurat magter at gætte klimaet den næste dag, og vejrudsigten, som vi kan gætte på, er endda bedre end den, som de fleste forskere kan forudse, for vi rammer med større rigtighed, hvis vi siger: Vejret i morgen bliver ligesom i dag. Så har vi større chance for at gætte rigtigt, end meteorologerne har. Vi er altså på et vidensniveau, der er meget, meget beskedent.

Men ligesom med energiproblemerne, overbefolkningsproblemerne og biodiversitetsproblemerne kan vi ikke gøre det om, og derfor skal vi være forsigtige. Da Danmark er et velhavende land, og da Danmark udleder mange drivhusgasser, flere end de fleste lande, skal vi også gå foran. Vi skal ikke holde os beskedent tilbage. Derfor er vi med til at tage en række initiativer, der kan hjælpe på det. Vi har gennemført noget i enighed, og noget har vi været uenige om, bl.a. fordi regeringen satser så meget på afgiftssiden. Vi tror, det er andre virkemidler, der skal til.

Men hvad skal der så ske i Kyoto?

Ja, udspillene tegner beskedent. Når vi ser på landene uden for EU, er ambitionsniveauet desværre ikke særlig højt. EU er i front igen. Endnu en gang er det i miljøpolitikken, EU går i front og prøver at vise vej. Det skal vi være stolte af, og derfor bakker vi også op om og er medforlagsstiller til det socialdemokratiske forslag til vedtagelse.

Vi synes også, at vi i Kyoto skal sørge for at få de andre lande bøjet mod EU's udspil. Vi skal søge at få nogle aftaler. Det lægger vi vægt på, og vi vil ikke skjule, at vi fra konservativ side er meget tiltalt af at arbejde sammen over landegrænserne. Det vil vi gerne gøre i forbindelse med en række miljøkonventioner, men vi vil også gerne gøre det med henblik på en fælles gennemførelse af disse mål.

Det er meget vigtigt for os, at vi får gennemført så meget som muligt, og derfor må vi holde hus med pengene og gennemføre noget dér, hvor vi får mest for pengene.

Der er fornemme initiativer til skovrejsning, hvor vi ved at plante skove i andre lande kan bekæmpe ørkendannelse, give arbejde til lokalbefolkningen og lave et bedre lokalt klima. Her har vi gevinster på begge sider af hegnet, så det bliver en vindssituation for begge parter.

En styrket indsats for energibesparelser ikke kun i Danmark, men også i andre lande, er en af vejene frem. Vi skal i det hele taget sørge for at styrke det internationale samarbejde overalt, hvor det er muligt, og sørge for, at vi får bindende regler. Det er ikke længere nok med pæne hensigtserklæringer, for vi kommer alle sammen i gyngen, hvis det går galt. Det handler i bund og grund om at få en verden med lov og orden.

Jeg vil gerne have, at miljø- og energiministeren kommenterer lidt på en af de mere positive ting ved det amerikanske udspil, nemlig at man omfatter nogle flere drivhusgasser, end EU's udspil lægger op til. Vurderer ministeren, at der er en mulighed for at få amerikanerne med, hvis vi giver os lidt på det punkt? Fra konservativ side kan jeg ikke umiddelbart se, at der skulle være nogle forhindringer i at bøje os lidt på det punkt og få flere gasser omfattet.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det sidste spørgsmål, som hr. Langkilde stiller til miljøministeren, kunne jeg udbygge ved at spørge, om miljøministeren mener, det er rigtigt, at der også skal være separate reduktionsmål på mere langlivede drivhusgasser som f.eks. HFC. Det skal så være ved siden af, for ellers render vi ind i nogle problemer, og det er det, jeg også gerne vil have miljøministerens kommentar til.

Hr. Langkilde vil jeg rose, fordi det var en anden tale end tidligere, der blev holdt af De Konservative med hensyn til de overordnede

linjer. Vi har alt for længe – men det er så ovre nu – haft diskussioner om, hvorvidt vi overhovedet skulle tage os af drivhuseffekten, fordi der altid kan rejses tvivl, om det nu er rigtigt.

Nu forstår jeg, at De Konservative ligesom os andre er enige i det, der står i IPCC's anbefalinger, nemlig at den menneskeskabte drivhuseffekt er så alvorlig og så meget i stigning, at vi skal handle nu. Det er jo »the key point«, og det har De Konservative ikke før villet melde positivt på, så det er glædeligt, hvis de vil det i dag.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Det har vi sådan set ment hele tiden. Vi har bare tydeligt gjort opmærksom på, at der er en usikkerhed. Vi vedstår åbent, at vi ikke kan sige, om det er menneskeskabt eller ej, eller hvor stort problemet er, eller hvor stor en rolle CO₂ spiller. Der er mange forskellige holdninger til det, og vi så jo også forleden dag i Akademiet for de tekniske Videnskaber, hvordan folk var ved at rive hovedet af hinanden.

Det Konservative Folkeparti har ikke forudsætninger for at afgøre, hvad der er rigtigt, men hvis vi går ind og sparer på energien, og hvis vi søger at nedbringe energiforbruget af naturgas og olie, er det rigtig konservativ politik i alle tilfælde. Vi løber ikke nogen risiko, for vi vil hverken tage vores børns penge eller den energi, de skal varme sig ved, når de bliver gamle. Så let er det, og derfor kan vi forsvare det, også selv om det skulle vise sig, at konklusionerne fra videnskabsfolkene skulle blive lidt anderledes om 5, 10 eller 15 år.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg synes ikke, der her i anden omgang var en helt så helhjertet tilslutning til den konsensus, som efterhånden har udviklet sig mellem videnskabsmænd om, at der er en reel risiko for, at klimaforandringen er skabt gennem en forøgelse af de menneskeligt forårsagede drivhusgasser i atmosfæren, og at denne risiko kan blive nok så fatal.

Det sidste, der er inde i billedet, er en mulig påvirkning fra Golfstrømmen, som vil have helt katastrofale konsekvenser for klimaet i vores egen del af verden. Men konklusionen er jeg glad for: at vi under alle omstændigheder skal gøre noget.

Så siger jeg ikke, at dagen i dag skal bruges til at genoptage polemikken om de danske virkemidler, for jeg synes ikke, hr. Langkilde har

været særlig god til at overbevise sine partifæller om, at når man har nogle flotte mål, må man også ville midlerne. Det, jeg derimod synes, vi skal bruge kræfterne til i dag, er at diskutere, hvad der skal ske i Kyoto.

Her er jeg enig med hr. Langkilde i, at eksempelvis HFC-gasserne, som bliver de gasser, der i mange lande kommer til at erstatte CFC-gasserne, som vi nu forbyder af hensyn til ozonlagets beskyttelse, skal inddrages i processen. Jeg mener personligt, at vi skal fase HFC-gasserne ud og finde ikkeklimaskadende erstatninger for CFC-gasserne i fremtiden, og dansk industri er jo langt fremme med at udvikle nogle alternativer, så jeg vil gerne have det med.

Derfor er jeg i princippet imødekommende over for amerikanerne, men jeg tror, hr. Gade har ret i, at vi måske skal håndtere disse gasser i en særskilt kurv for ikke at gøre det hele alt for uoverskueligt. Man kan jo frygte, at hvis vi blander for mange gasser i den samme kurv, bliver kontrolproblemer og tærskelværdier osv. uoverskuelige. Men hr. Langkilde har faktisk ret i, at vi skal bruge denne proces til at få en indsats i gang internationalt også på andre områder. Jeg mener, det er afgørende, at der er separate reduktionsmål for de særlige drivhusgasser HFC, PFC og SF 6 – det sidste har ikke noget med Socialistisk Folkeparti at gøre, men er noget helt andet.

Så vil jeg sige til hr. Langkilde, at jeg er jo glad for, at der er bevægelse i Det Konservative Folkeparti på det her felt, for vi har alt for længe diskuteret, om vi skulle handle, og nu skal vi handle. Men så vil jeg altså spørge hr. Langkilde: Hvorfor alligevel blive ved med at drage hele usikkerhedselementet ind? Der er jo ikke nogen af os, der på noget tidspunkt har sagt, at der ikke findes andet, der kan forstyrre klimaet, end det menneskeskabte, men den menneskeskabte drivhuseffekt er nu altså det eneste, som vi som mennesker kan gøre noget ved.

Vi kan jo ikke gøre noget ved vulkanudbrud og andre ting, men vi kan gøre noget ved det menneskeskabte, og der ligger den sikkerhed i det, at alle klimaforskere knyttet til IPPC, Det Internationale Klimapanel – og det er altså de førende i verden – entydigt siger, at den menneskeskabte drivhuseffekt er så stor, at der skal handles nu, selv om man ikke har det endegyldige bevis, for hvis man skal vente, til man har det endegyldige bevis, er det alt for sent, og så står vi med en global katastrofe.

(Kort bemærkning).

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Jeg er meget glad for ministerens svar om de øvrige drivhusgasser. Om der skal opstilles reduktionsmål for hver enkelt gasart eller for dem alle samlet, synes jeg ikke vi skal binde os til her i salen, for det gælder om at have lidt luft, når man skal ud at forhandle. Men målsætningen er vi enige om.

Så kan man diskutere, om vi skal blive ved med at tale om, hvorvidt der er tvivl her, men det er meget vigtigt for Det Konservative Folkeparti, for hver gang vi har haft en miljøpolitisk debat, hvor det siden har vist sig, at vi har haft nogle forkerte oplysninger, eller at den viden, vi har haft, ikke har været i orden, er der en stigning i antallet af de mennesker, der siger: Det er bare noget, de finder på, så lad os nu vente og se tiden an.

Og det er vigtigt for os at signalere til vælgerne, at vi ikke skal vente, men gøre noget, og at vi selv kan gøre noget og selv har en forpligtelse. Så derfor skal vi selvfølgelig gøre opmærksom på, at der er usikkerhed, og selv om mange klimaforskere er enige i de konklusioner, der er, er der altså også mange, der har en anden opfattelse.

Nogle er købt og betalt til det, kan man hævde, men andre har gode grunde til at sige, at der er andre elementer, der påvirker klimaet. Og det er nu engang videnskabens både ret og pligt at stille kritiske spørgsmål og dumme spørgsmål, hvad enten det er miljøpolitik eller socialpolitik, eller hvad det nu er, og dem skal vi være lydøre over for.

Derfor er jeg meget glad for, at Danmarks Grundforskningsfond har imødekommet et af Det Konservative Folkepartis gamle ønsker om et klimaforskningsinstitut, for det vil regeringen jo ikke, men det kommer nu i gang. Og jo mere videnbaseret vi kan gøre det, og jo bedre rådgivere, vi har i Danmark, der gerne vil gå i front på det her område, jo sikrere en udvikling kan vi være med til at skabe for de kommende generationer.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Verden er i gang med et af menneskeheds største eksperimenter i målestokken én til én. Vi er i færd med at forandre betingelserne for livet:

Temperaturen stiger. I Alaska er temperaturen eksempelvis steget med 3 grader inden for en i geologisk sammenhæng meget kort årrække. Gletscherne smelter, og klimaet forandres –

en forandring, som nogle vil vinde på, men de fleste tabe, først og fremmest den største generation af alle, nemlig den ufødte.

I 1788 afskaffede den franske revolution Vorherre som rorsmand for samfundets udvikling og indsatte i stedet folket. I samme århundrede gjorde man inden for naturvidenskaben de opdagelser, som gjorde det muligt for mennesket ikke bare at hævde sin åndelige overlegenhed i forhold til andre levende væsener, men også at udvise en fysisk overlegenhed. Den teknologiske udvikling gjorde det muligt for mennesket at indtage en suveræn plads som naturens betvinger.

Den overlegenhed har vi brugt ikke blot til at skabe forudsætningen for den gigantiske velfærd, som omkring 20 pct. af verdens befolkning lever med, men desværre også til at give de fleste af de øvrige 80 pct. nogle aldeles fornedrende livsbetingelser. Hertil kommer, at vor måde at skabe velfærd på sker på lånt naturkapital og med et gigantisk forureningsbidrag.

Hvorfor bruger vi så vores kløgt så uhenigtsmæssigt? Hvad er der galt? Ja, det er først og fremmest galt med vores forestillingsunivers. Det er bl.a. skrækkelig galt med vores opfattelse af frihed. For det moderne menneske er frihed efterhånden blevet identisk med at kunne gøre, som det passer én. Frihed er kommet til at dreje sig om at frigøre sig fra alle begrænsninger, både sociale og fysiske. For hvad er frihed i dag? Det er at kunne vælge mellem en Mazda og en BMW. Og ufrihed er, at man må nøjes med at køre 110 km i timen på motorvejen.

Det er en lidt anden frihedsopfattelse end den, som sendte madame Antoinette og hendes husbond i guillotinen, men takket være den ændring i den fremherskende opfattelse af frihed står vi i dag i den situation, at fremtidens krige sandsynligvis vil komme til at dreje sig om kampen om retten til at svine, nemlig retten til CO₂-emissioner.

Den kolde krig er afløst af den varme krig. Og hvor koldfronterne tidligere gik mellem Øst og Vest, burde varmefronterne gå mellem Syd og Nord. Man må imidlertid konstatere, at der ikke er helt klare skillelinjer i klimaspørgsmålet, for nogle af G 77-landenes interesser går på forunderlig vis i spænd med de amerikanske, og OPEC-landenes olieinteresser forenes nemt med amerikanernes ønske om ikke at gøre en dyd.

Men sammenlignet med situationen under den kolde krig er fordelene ved den nuværende situation, at det er forholdsvis nemt at indgå alliancer på kryds og tværs, for der er megen direkte kommunikation landene imellem. Tænk f.eks. på Helmut Kohls interessante networking i New York, hvor han i samarbejde med nogle af verdens fattigste lande foreslog mere drastiske reduktioner, end EU-landene kunne blive enige om!

På den anden side betyder disse alliancer, at det næsten er umuligt at se, hvordan vi skal få en holdbar politisk løsning på klimaspørgsmålet. Der mangler globalt lederskab. USA har med sit udspil til Kyotoforhandlingerne endnu en gang bevist, at det har mistet pusten, hvad angår lederskab, og Japan – ja, man kan spørge sig selv, hvorfor i alverden Japan ville være vært for denne konference. Men jeg håber, at den japanske regering i det mindste sidder med en lidt fløv smag i munden, efter at den har fremsat sit forslag om blot en 5 pct.s reduktion inden år 2010, og hvor landene oven i købet selv må finde ud af, hvordan de vil opgøre CO₂-emissionerne.

Til gengæld fremstår EU stadig mere klart som en sammenslutning, der er i stand til at påtage sig et lederskab, og det er en fornøjelse at konstatere, at EU's medlemslande har kunnet enes om en fælles målsætning og oven i købet en relativt ambitiøs målsætning, om end målene ikke er tilstrækkelige. For Det Radikale Venstre at se er det et vigtigt udtryk for, at EU er et overordentlig væsentligt forum og måske især på miljøområdet.

Hvad skal vi så nå i Kyoto? Jeg er meget enig i hr. Steen Gades og miljøministerens krav om en bindende protokol med bindende målsætninger og med en præcisering af midlerne for at nå målene. Men set i lyset af bl.a. Japans, USA's og OPEC-landenes deprimerende forhåndsmeldinger er der ikke meget at have sit håb i, hvad angår Kyoto, og alligevel er konferencen afgørende, fordi processen trods alt er i gang, og fordi den er med til at sætte klimaspørgsmålet på den globale dagsorden og ikke blot den dagsorden, som befolkningerne verden over selv er med til at sætte, men også den dagsorden, som sættes af industrien.

Med hensyn til den sidste er det værd at bemærke, at f.eks. benzinselskaberne nu er begyndt at interessere sig for vedvarende energi.

Men hvad angår den nationale danske indsats, betragter Det Radikale Venstre VK-udspillet om at afskaffe CO₂-afgifterne som overordentlig skuffende, for det er, som om V og K virkelig er på banen, når det drejer sig om internationale miljøspørgsmål, men når det kommer til at feje for egen dør, kan viljen og miljøet ligge på et meget lille sted.

Der blæser stærke liberalistiske og individualistiske vinde over Danmark for øjeblikket. Det mærker vi også på Christiansborg på forskellig vis. Ikke desto mindre er det jo netop den frihedsopfattelse, som kommer til udtryk i bl.a. Venstres politik, som er hovedårsagen til, at vi i dag står i miljøproblemer til halsen.

Og forudsætningen for at få løst problemerne er netop, at vi får begrænset den individuelle ret til at gøre præcis, som man vil, uden hensyn til andre. Det er med andre ord vores livsstil, som skal forandres, og det kræver, at vi ændrer vores frihedsopfattelse, så frihed igen kommer til at dreje sig om alles lige mulighed for at tage del i beslutninger om, hvordan fremtidens samfund skal se ud. Det er det, Kyoto først og fremmest handler om.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Til fru Elsebeth Gerner Nielsen vil jeg sige, at jeg er helt enig i betragtningerne om EU's lederskab på det her område. Men jeg vil så spørge Det Radikale Venstres ordfører, om det, vi nu har brug for at ruste op til i de næste fjorten dage, ikke er at bruge vores indflydelse i EU, for det er jo det, der er det vigtigste i vores forhold til EU, og derfor står der i mit forslag til vedtagelse, at EU skal *insistere* i Kyoto. For den største risiko er jo, at EU's flotte cigarføring eller profil falder sammen under pres fra USA og Japan og Australien om, at man skal finde fælles fodslag, så EU ikke kører en forhandlingslinje, der er stærk nok.

Så jeg håber, det er det, vi er enige om at sige til miljøministeren, for der er altså en kamp forude, som kan blive ganske hård, også internt i EU.

Og så et sidste spørgsmål: Er Det Radikale Venstre enig i det tema i SF's forslag til vedtagelse, som handler om tiden efter Kyoto?

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

I Det Radikale Venstre mener vi, at forhandlingslinjen i EU skal være så skarp som overho-

vedet muligt, og det vil sige, at det også er vigtigt, at vi på forhånd er afklarede om, hvad det er, vi vil nå.

Men jeg vil med det samme understrege, at det er meget vigtigt, at forhandlingerne ikke bryder sammen, og at det er meget vigtigt, at der stadig væk er mulighed for at gå videre efter Kyoto, for hvis forhandlingerne først er brudt sammen, vil det vare meget længe, inden vi kan få sat klimaspørgsmålet på den globale dagsorden igen.

Så det er selvfølgelig et spørgsmål om at vælge den rette strategi. Og hvis jeg skulle understrege nogle enkelte ting selv, som jeg synes vi skal prøve at gå efter, er det bl.a., at vi skal være meget påpasselige med ordet fleksibilitet, altså sørge for, at ordet fleksibilitet ikke forekommer alt for mange gange i det endelige resultat. Og jeg er nervøs for, hvordan sådan noget som budgetperioder kan anvendes, og jeg er også nervøs for joint implementation. Jeg kan godt se, at der er nogle muligheder i det, men der er altså også en fare i at begynde at operere med joint implementation på nuværende tidspunkt.

Men vi er enige i, at man fra EU's side skal holde så skarp en profil som overhovedet muligt med hensyn til opfølgningen efter Kyoto, og vi er meget enige i de forslag, som er lagt frem fra SF's side, og vi er også meget enige i, at man skal satse alt det, man kan, på vedvarende energi. Jeg synes i det hele taget, at det er noget af det, vi i Danmark kan være utrolig stolte over, når vi tager til Kyoto.

Vi kan også være stolte over vores CO₂-afgift og over, at vi er et af de første lande, der har forsøgt sig med en økologisk skattereform, og vi kan være stolte over vores indsats med hensyn til den vedvarende energi, og den skal vi fortsætte med ikke bare for vores egen skyld, men af hensyn til verden, for det er jo netop en teknologi, som alle lande får brug for fremover.

Formanden:

Hr. Bent Hindrup Andersen som ordfører.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Kan man ikke glæde sig over andet, så er vi dog så langt her, at vi ikke skal diskutere, om der finder en global opvarmning sted, og om den opvarmning er en trussel.

Det manglede også bare, for det er der mange håndfaste eksempler på, og vi har dem lige ved hånden, bl.a. forsuring af skovene i Alaska og

oversvømmelser og tørke i den tredje verden, og sådan man kunne fortsætte.

Så på den måde luner det da lidt, når man ser på niveauet for diskussionerne i USA, hvor man har travlt med at finde pseudoargumenter for at blæse på resten af verden frem.

Det foreliggende udspil fra EU har både EU-partierne og mange aviser taget som tegn på, at EU er ved at rejse sig som en grøn faktor i international politik, men der er tre grunde til, at det ikke er tilfældet:

For det første skal man bemærke, at CO₂-udslippet i EU har været markant stigende siden Rio, og at der er ikke taget initiativer til at stabilisere CO₂-udslippet, som det ellers blev vedtaget i Rio. Og det er der heller ikke i Danmark, hvor udslippet faktisk har været stigende i de sidste par år.

For det andet har det foreliggende initiativ ikke kostet den mindste politiske anstrengelse, for summen af målene for de medlemslande, der vil gå ned i CO₂, og dem, der vil gå op, er slet og ret slået sammen, så der bliver en samlet nedgang på 15 pct. For takket været afviklingen af gamle kulkraftværker er der kommet et væsentligt bidrag fra lande som Storbritannien og Tyskland, og det bidrag fra Danmark, der er blevet stillet i udsigt, er et nedslag på 25 pct., så i alt er de forskellige bidrag nok til at lade en række EU-lande køre »business as usual«, og det betyder fuld fart frem uden bekymringer.

Og selv om Enhedslisten er enig med Ritt Bjerregaard i, at en reduktion på 15 pct. inden år 2010 bestemt er realistisk, er der en tredje grund til, at EU kun ufortjent har skaffet sig en grøn profil internationalt, og det er Ritt Bjerregaards og resten af Kommissionens forestillinger om, hvordan målet kan nås.

Det kan ses i papiret »Klimaforandring. EU's oplæg til Kyoto«, som er det eneste papir, hvor vi får konkrete virkemidler på bordet. Og Kommissionens papir rummer en masse artige ting såsom støtte til vedvarende energi og nedsættelse af støtte til fossile brændstoffer, men en stor del af reduktionen forventes at komme via gennemførelsen af EU's politik, som er vedtaget helt uafhængigt af både Rio og Kyoto.

Det er f.eks. liberaliseringer i jernbanerne, som forventes at effektivisere, billigøre og renge togtrafikken i en sådan grad, at der vil ske en markant overflytning af trafik fra fly og vej til skinner. Og det er f.eks., når liberaliseringer gør et mindre udslip fra energisektoren til en stor faktor i begrænsningen af CO₂-udslip. Og

så er der det klassiske tekniske fikks på transportområdet: Bilerne forventes at blive forbedret teknisk, så de slipper mindre CO₂ ud.

Alt i alt får vi gentaget, at Adam Smiths usynlige hånd vil indrette verden fornuftigt, hvis bare vi slipper det stakkels hæmmede marked løs.

Hvor vi tidligere har hørt, at forudsætningen for økonomisk vækst er øget CO₂-udslip – det var et meget almindeligt standpunkt i EU-toppen for kort tid siden – så hører vi i dag, at den økonomiske vækst nærmest af sig selv vil begrænse CO₂-udslippet. Politikken er dog den samme som tidligere.

EU har tilsyneladende kastet sig helt ukritisk over joint implementation, som muliggør overflyttelse af CO₂-reduktioner fra det ene land til det andet. Det virker fuldstændig overilet og kan kun være et forsøg på at komme USA i møde. I USA er der dog noget, der tyder på, at man ser joint implementation som en mulighed for at købe billet til at fortsætte ubekymret. Og billetten skal købes i Rusland. Kyoto må ikke ende med en vifte af muligheder for smuthuller for dem, der har penge til det.

Det virker overilet, for det er allerede vedtaget, at joint implementation kan køre som pilotprojekt. Joint implementation og andre former for handel med kvoter kan rumme alle mulige former for omgåelse, måske endda undergravelse af klimakonventionen. Derfor vil det være hovedløst at sætte joint implementation på dagsordenen i Kyoto.

Endelig hører det med, at EU ikke vil føle sig forpligtet, hvis andre ikke følger trop. De 15 pct. skal følges op af andre, ellers virker det ikke, hører vi. I Enhedslisten har vi hæftet os ved, at EU's position er betragtelig ringere end den, den danske regering stod for indtil for nylig. Den danske regering har tidligere forlangt tiltag fra alle OECD-lande, herunder alle EU-lande. I dag indgår Danmark i EU-boblen og betaler for, at andre kan svine.

Folketinget har tidligere vedtaget, at regeringen skulle arbejde for en halvering af de industrialiserede landes udslip inden år 2030. Det fremgår af en dagsorden vedtaget af Folketinget sidste år. Det er ikke til at få øje på nogen steder.

Med det indhold, som ligger i EU-udspillet, vil det være meget trist at skulle høre danske ministre stå på talerstolen i Kyoto og hylde EU's position. Hvorfor være så ydmyge? Der er langt

igen, men der er mere at prale af, end Ritt Bjerregaards ideologiske smøleri lader ane.

Derfor kan vi ikke støtte det forslag, som er stillet af hr. Martin Glerup. Vi vil gerne stille følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget konstaterer, at det er nødvendigt med omfattende begrænsninger af udledningen af drivhusgasser, henstiller Folketinget til regeringen at arbejde for følgende i Kyoto:

- at arbejde for en vedtagelse af en målsætning om en halvering af udslippet af drivhusgasser inden år 2030,
- at ilandene vedtager en delmålsætning om 20 pct. reduktion af udslippet af drivhusgasser inden år 2005,
- at multilaterale bistandsmidler, herunder Verdensbankens midler, anvendes til opbygning af vedvarende energi i ulande frem for energisystemer baseret på fossile brændsler og atomkraft,
- at joint implementation og anden handel med CO₂-kvoter ikke kommer til at indgå i vedtagelserne, men at man afventer erfaringerne fra den iværksatte pilotfase, og at joint implementation ikke fritager enkeltlande for en national indsats for nedbringelse af CO₂-bidraget,
- at vedvarende energi og begrænsning af transportarbejdet prioriteres som politiske instrumenter for at opnå begrænsning af CO₂-udslip og
- at der dannes en alliance mellem Danmark og ligesindede lande på klimaspørgsmålet med henblik på opfølgning på Kyotomødet og nye initiativer.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 26)

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Der var mange gode ting i hr. Bent Hindrup Andersens forslag til vedtagelse og jo altså også en hel del ting, som er de samme, som står i SF's forslag.

Jeg har en bemærkning til hr. Bent Hindrup Andersen. Det er om joint implementation, hvor

hr. Bent Hindrup Andersen bliver ved med at snakke om det, og det gjorde Venstre og De Konservative også, som om det var en overførsel mellem lande. Det er det altså ikke. Vi er altså nødt til at snakke ordentligt med hinanden om det her, især når det er indviklede teknikaliteter.

Overførslen mellem lande, som det, der er aftalt i EU, er ikke joint implementation. Det er en aftale mellem landene, hvor man kan være lidt bekymret for – hvad skal vi sige – den politiske handel, der blev givet til nogle lande, hvor de fik lov til at gå videre, end også jeg synes, men det var nu prisen for at få en aftale. Det, der er vigtigt nu, er, at den under alle omstændigheder fastholdes efter Kyoto.

Og her kommer jeg jo til min store uenighed med hr. Bent Hindrup Andersen og Enhedslisten: Hvorfor melder Enhedslisten sig ud af det, der er den virkelige dagsorden op til Kyoto? Der er et forslag fra EU, og det må man jo tage stilling til. Støtter man det, eller støtter man det ikke? Bortforklaringerne om, at der ligger kommissionspapirer, som man ikke er enige i i detaljer, er ikke andet end bortforklaringer.

Støtter Enhedslisten det bedste forslag, der er lagt frem til Kyoto, eller støtter Enhedslisten det ikke? Det er nøglespørgsmålet.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Hr. Bent Hindrup Andersen siger, at Danmark skal gå sammen med ligesindede lande for at få det bedste resultat i Kyoto. Sådan forstod jeg det.

Jeg går ud fra, at den eneste grund til, at hr. Bent Hindrup Andersen ikke kan støtte vores brede forslag til vedtagelse, er en vis form for EU-fobi, der trives i hr. Bent Hindrup Andersens sjæl. Men jeg mener, at de rådskonklusioner, som vi har, og der er henvist til i vores forslag til vedtagelse, nemlig nogle juridisk bindende politikker og foranstaltninger, Fællesskabets forpligtelse til at stabilisere CO₂-udledningerne på 1990-niveauet, at man går hårdt ind for vedvarende energi, kraftvarme, forbedret energieffektivitet, reduktion af udslip, reduktion, gradvise nedsættelser, ophævelse af støtte til fossile brændstoffer osv., jo absolut må have hr. Bent Hindrup Andersens og Enhedslistens sympati. Så det er nok den EU-fobi, der gør det.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Hr. Steen Gade foreslår jo selv, at vi efter Kyoto skal lave en alliance med ligesindede lande.

Det, der ligger i vores forslag til vedtagelse, er, at den alliance skal man også fremføre på Kyoto-mødet. Det er dér forskellen ligger. Man skal ikke underordne sig EU's krav, når vi samtidig har nogle meget klare krav i Danmark, som vi bør fremføre som krav, der bør følges op af andre industrialiserede lande. Det er de beslutninger, vi har truffet her i Folketinget, og det er blandt andet, at man skal have en halvering af industrilandenenes udslip i år 2030, og at man også skal op på 20 pct. i de industrialiserede landes reduktioner.

Det er det, vi foreslår i vores forslag til vedtagelse. Vi foreslår sådan set, at regeringen er forpligtet af de beslutninger, vi har truffet her i Folketinget, og er forpligtet til at fremføre dem på Kyotomødet og ikke undlade at gøre det på grund af EU's eksistens. Det er kernen i det. Det er et svar til hr. Steen Gade og også til hr. Martin Glerup.

Det, jeg også gerne vil understrege, er, at vi har en kritik af den hulhed, der ligger i EU's forslag. De mange andre EU-lande har intet gjort. Herhjemme har vi også haft en stigning i CO₂-udslippet, selv om vi har gjort en del ting, som vi bl.a. også har været med til. Så kernen i det er: Er det ikke rimeligt inden Kyotomødet at følge den idé, som hr. Steen Gade selv også har, nemlig at vi skal lave en alliance med ligesindede lande? Der er altså lande, der er mere ligesindede med os uden for EU end inden for EU, og vi skal selvfølgelig arbejde sammen med dem og fremsætte vores egne forslag for derefter gennem at vise vejen frem på Kyotomødet.

Vi skal ikke lade os bøje under EU's åg, så det bliver dem, der lægger politikken, når det samtidig også er en ekstrem hul propaganda, de fyrer af.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det er interessant at høre hr. Bent Hindrup Andersens svar, synes jeg, for det er, som om hr. Bent Hindrup Andersen, som jo ellers kan være vældig kontant, går noget rundt om det hele, når han skal svare her.

Jeg er jo enig i, at vi skal arbejde sammen med ligesindede, men hvad er det nu for nogen ligesindede, der har fremsat forslag op til Kyoto? Nu vil jeg have det på bordet! Hvem er det

af ligesindede, der har fremsat forslag? Jeg begyndte mit indlæg med at klage over, at der ikke var nogen, der havde fremsat noget bedre end EU's forslag, men er det ikke sådan, at det bedste forslag, der ligger på det internationale forhandlingsbord, er EU's? Det var det ene spørgsmål.

Det andet er: Vi skal da ikke underordne os EU, det er jo en fuldstændig gammeldags diskussion. Hvorfor skal vi blive ved med at snakke om det så dumt? Det handler om, hvad vi vil kræve af EU, og hvordan vi vil arbejde inden for EU for at få EU til at føre den linje, som er den bedste på forhandlingsbordet i dag, og få den kørt igennem på Kyoto. Det er altså en gentagelse af hovedspørgsmålet: Støtter Enhedslisten det bedste forslag, der ligger på bordet op til Kyoto, eller vil Enhedslisten modarbejde det?

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg prøver en gang til.

Hr. Steen Gade har jo ret i, at det er svært at finde nogen, der kan fremsætte de samme forslag, som Danmark har besluttet her i Folketinget. Men der har jo heller ikke været et forsøg på det og ingen chance for at gøre det, for Danmark har i forberedelsen af Kyotomødet underordnet sig EU. Så man har jo ikke haft en chance for at finde ud af, om der er alliancepartnere, som f.eks. vil støtte de målsætninger, som vi har besluttet her i Folketinget.

Derfor vil jeg sige, at det her er sidste chance for, at vi i Folketinget kan kræve, at regeringen over for samtlige lande i verden fremfører de målsætninger, vi har besluttet her i Folketinget, og ikke kun slås for det internt i EU. Det er det, der er meningen med vores forslag til vedtagelse.

Så vil jeg spørge hr. Steen Gade, men det må jeg vist ikke, når hr. Steen Gade spørger mig. Men så kunne jeg jo vende spørgsmålet om og sige, at hvis ikke vi fremfører regeringens og Folketingets tidligere beslutninger i Kyoto, så får vi heller ikke på Kyotomødet lejlighed til at finde ud af, om der er andre lande, der mener ligesom os. Det er det, vi mener, vi skal bruge Kyotomødet til, nemlig at fremsætte Folketingets beslutninger, således at vi kan finde alliancepartnere til at følge op på det efter Kyotomødet.

Når det så kommer til den endelige afstemning, kan det godt være, at man i et kompromis

bliver nødt til at acceptere, at det kun bliver 15 pct., sådan som det er foreslået af EU.

Formanden:

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 12.00

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges

Aage Brusgaard (FP):

Om der er en menneskeskabt klimaforandring her på kloden, er forskerne jo uenige om, fordi der ingen beviser er, men uanset hvad der er beviser for, så må vi jo sige, at det er sundt fornuft at spare på de ikkevedvarende energikilder, altså især olie og kul. Evighedsmaskinen er jo ikke opfundet endnu, og ikke engang en rigtig brugbar bølgebryderdynamo er jo opfundet.

Vi kan godt vedtage reduktionsmål på 10, 20 eller 30 pct., men det, der skal ske, for at de kan opfyldes, er, at vi skal have befolkningen med os. Befolkningen skal kunne se det fornuftige i sådan nogle reduktionsmål, ellers kommer vi ingen vegne.

Jeg har sagt det her før, men jeg vil gentage det i debatten i dag: Når vores miljø- og energiminister kører rundt i en bil, der kun bevæger sig 6,4 km på en 1 l benzin, og vores skatte- og afgiftminister kører i en bil, der kun bevæger sig 6,2 km på 1 l, og vi ved, at de udmærket kunne få en bil, der kunne bevæge sig 20 km på 1 l benzin, så er det ikke nemt at få befolkningen til at følge med.

Vores regering presser gennem EU bilfabrikkerne til at lave motorer, der kan køre 30 km på 1 l, men hvad er der ved det, når vores egne ministre ikke engang vil købe de biler, der i dag er udviklet til at køre langt på 1 l?

Og det er jo ikke bare vores ministre – det er jo også andre, embedsmænd, politikere og journalister. Når de køber ny bil, så tænker de jo også på at få elopvarmede sæder, elspejle, elektrisk soltag, aircondition osv., og alt det kræver ekstra energi. Og det betyder, at den udvikling, som vores bilfabrikker har gennemgået de sidste 10-20 år, således at en bil rent faktisk kan køre

meget længere på 1 l, ikke bliver udnyttet, fordi der bliver hængt så meget luksus og eludstyr hængt på bilerne.

Når vores EU-kommissær, Ritt Bjerregaard, som jo skulle gå foran i miljø sagen og spare på ressourcerne, skal til sådan et ganske almindeligt møde i Socialdemokratiet her i Danmark, er der ikke noget med, at hun kan tage toget, nej, nej, hun skal både have en flyvemaskine, og så skal hun have den største Mercedes, der kan bringes på samlebandet, og som kører 5,2 km på 1 l benzin.

Så kan man sige, at de eksempler, jeg her er kommet med, ingenting har med debatten at gøre. Jo, for det er nemlig det, hele sagen drejer sig om. Det er jo os selv, der skal gå foran. Hvis vi ikke opfører os ordentligt, så kan vi heller ikke få befolkningen til det.

Det er sådan, at det land, vi lever i, Danmark, er et af de lande i verden, der bruger mest energi, og derfor er et af de mest CO₂-tunge af samtlige lande. Og der er jo et gammelt ord-sprog, der siger: »Vil du forandre verden, så start med dig selv.« Jeg har sagt det før: Hvis alle de rejser, som embedsmænd og politikere foretager, kunne stoppes, så ville CO₂-udslippet nok blive reduceret med et par procent eller tre.

Jeg vil også lige komme ind på noget andet, som aldrig er blevet diskuteret: Vi har et forsvar i Danmark og i de fleste andre lande. Der er krig flere steder på kloden. Hvis bare de store lande kunne sætte sig sammen og sige: Vi vil ikke have krig. Det kunne de store lande jo rent faktisk godt bestemme. Hvis vi ikke havde hele den overflødige militære oprustning og øvelser i forskellige lande – jeg behøver ikke nævne navne, alle ved, hvor der er krig, og alle ved, hvor meget forsvarsbudgetterne koster, og alt sammen skal bruge diesellole, benzin og materielt udstyr som metaller, som også frembringer CO₂ – så vil jeg tro, at bare ved, at vi kunne stoppe krigen og afskaffe vores forsvar, ville CO₂-udslippene blive reduceret med imellem 10 og 15 pct.

Det var faktisk bedre, man tog fat dér, i stedet for at snakke om ting, der ikke kan lade sig gøre.

Den røde lampe lyser, så jeg siger tak for ordet.

Addi Andersen (CD):

I Rio blev der for 5 år siden sat nogle mål for begrænsning af udledningen af CO₂ og andre

stoffer, som antagelig er medvirkende til en global opvarmning. Målene blev tiltrådt af mange lande, men meget få har gjort noget ved det.

Danmark har igen som så mange andre gange været duksedrengen og faktisk gjort en stor og kostbar indsats for at leve op til målene, men mange andre lande har stort set ikke gjort noget som helst, men er bare fortsat med at øge udledningen af CO₂ m.m. Og så er det klart, at den enorme indsats, som Danmark gør, ikke kan måles. Selv hvis Danmark kan begrænse CO₂-udslippet med f.eks. 100 kg pr. indbygger om året, så hjælper det jo intet, hvis kineserne øger deres udslip med bare 50 kg pr. indbygger om året.

Det er meget snæversynet, hvis vi kun kigger på vores egen lille andegård. Klimaet er et globalt anliggende, og derfor nytter det jo ikke noget, at der kun gøres en lokal indsats i Danmark. Det er ikke en god idé, at vi bliver ved med at bebyrde vore egne virksomheder med nye miljøkrav, mens vi mere eller mindre passivt ser til, at forureningen fra andre lande bliver ved med at stige og belaste den atmosfære og det klima, som er fælles for os alle sammen.

Derfor bliver vi nødt til at ændre politikken, så miljøindsatsen kan lægges dér, hvor den giver det bedste udbytte. Enhver forretningsmand ser på, hvor investeringer giver det bedste udbytte, og det må man da også gøre inden for miljøpolitikken, og det er derfor, CD allerede for længe siden har slået til lyd for, at man skal handle i overensstemmelse med miljømæssigt godt købmandskab.

Det betyder bl.a. at se tingene i et større perspektiv. Det forbedrer ikke verdens miljø, hvis vi kvæler vor egen industri, så den ikke tjener de penge, vi skal bruge nogle af til at hjælpe f.eks. Østlandene op på vores standard.

Danmark skal selvfølgelig ved forhandlingerne søge at få alle andre lande med på en ansvarlig kurs, som lever op til de mål, der blev sat ved Riokonferencen i 1992. CD ønsker ministeren held og lykke til at opnå et bedre resultat i Kyoto, end resultatet blev ved UNGASS-forhandlingerne, hvor der ikke kom meget ud af de store ord.

Ole Donner (DF):

Forespørgslen i dag, F 15, er jo en forespørgsel, som alle partier står bag, og altså også Dansk Folkeparti. Vi mener, det er godt, at vi her i Fol-

ketinget en gang imellem har principdebatter om de forskellige forhold.

Hr. Steen Gade advarer mod, at man i dag diskuterer, hvorvidt der er drivhusgasser, og hvorvidt CO₂-udslip er farlige eller hvad, men det ændrer jo ikke på, at forskerne jo trods alt er uenige. Om der så er 99 på den ene side og 1 på den anden, så er det i hvert fald helt sikkert, at der er uenighed.

Vi mener ligesom det øvrige Folketing, at det er godt at diskutere forholdene. Vi mener også, der skal føres kontrol med, hvordan det går i verden, og vi mener, at det er vigtigt, at man får nedsat CO₂-udslippet, men Dansk Folkeparti er i modsætning til det store flertal her i Folketinget uenig i den måde, man vil gøre det på. Vi tror ikke ret meget på, at det hjælper at pålægge skatter og afgifter. Vi mener, at man i stedet for skulle komme med noget mere information og oplysning og dermed være med til at ændre adfærden hos virksomhederne. Og specielt når man vedtager afgifter, som ikke engang bruges til formålet, så har vi svært ved at se, at det har nogen effekt og betydning.

Hr. Steen Gade har jo i dag fremsat et forslag til vedtagelse, hvori der er en del procenter og årstal. Hr. Steen Gade advarer også mod, at man på den kommende konference vedtager nogle overskrifter og mener, at det, der skal besluttes, skal være meget mere konkret. Og så slutter hr. Gade af med at sige, at uanset vedtagelsen mener SF, at Folketinget skal fastholde de danske reduktionsmål og insistere på, at EU fastholder sine.

Her må jeg sige, at vi i Dansk Folkeparti er uenige. Vi synes, at disse lange, helt præcise forslag til vedtagelse er noget vanskeligt noget at tage stilling til, og vi kan ikke støtte det forlag, der er stillet af hr. Steen Gade.

Hr. Martin Glerups forslag til vedtagelse er mere rundt i formuleringen end sædvanligt. Hele det afsnit, der plejer at være om EU, er meget nedtonet, og det er vi selvfølgelig tilfredse med. Men når hr. Glerup så her fra talerstolen ligesom antyder, at det trods alt alligevel er EU's regler, der skal være bestemmende for de fremtidige reduktioner af CO₂-udslippene, så må vi sige, at det kan vi heller ikke støtte.

Hr. Bent Hindrup Andersens forslag indeholder endnu flere præcise forslag med årstal og procenter osv. end det, hr. Steen Gade har forelagt, og derfor kan vi heller ikke støtte det. Vi mener, som jeg sagde før, at reduktioner skal ske på globalt plan uden skelen til sammenslut-

ninger som f.eks. EU. Vi er enige med ministeren i, at det er vigtigt, som ministeren udtrykte det, at følge sagen tæt, og det mener vi også man skal gøre, men jeg må sige, vi kan ikke støtte de stillede forslag til vedtagelse.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne for debatten her i dag og tak til de partier, der vil stå bag det forslag til vedtagelse, som hr. Glerup har stillet.

Denne vedtagelse er måske rundt formuleret, som det blev sagt fra Dansk Folkepartis side, men den er nok så præcis alligevel, fordi den siger meget klart, at et bredt flertal i det danske Folketing står bag det forhandlingsudspil og den forhandlingslinje, som EU har lagt. Det giver en stor styrke for et lille land med store ambitioner, at der er bredt flertal bag, når vi lægger tingene frem.

Nu er vi i den gode situation, at vi har en stærk parlamentarikerdelegation med derud, så vi har mulighed for at rådføre os på stedet, men jeg mener på forhånd at kunne sige, at når det drejer sig om det globale miljø, er der et bredt flertal bag den linje, som vi har forfulgt i EU, som EU er blevet enig om, og som vi nu under meget vanskelige vilkår prøver at fastholde i forhold til de andre grupperinger. Det synes jeg er et godt resultat.

Så er det klart, at der stadig væk er en stor uenighed mellem os om, hvad vi skal gøre i Danmark under forskellige betingelser. Den, altså uenigheden, har vi rig lejlighed til at fortsætte drøftelsen om. Der ligger et forslag fra Venstre og De Konservative, som jeg mener er helt uansvarligt, men lad os ikke inddrage det i dag. Det afgørende er, at der er et bredt flertal i det danske Folketing, der ønsker reelle reduktioner i de menneskeskabte drivhusgasser fra Annex-1-landene med virkemidler, som man så vidt muligt skal prøve at blive enig om skal indeholde en vis fleksibilitet, men ikke en fleksibilitet, der fører til, at der bliver for mange smutveje, omgåelsesmuligheder osv.

Det er det reelle resultat, der tæller. Det vil sige, at vi skal have drejet skibet, drejet super-tankeren, så den ikke sejler i den gale retning, men sejler i den rigtige retning. Det er også den eneste måde, vi kan sikre, at vi kan få ulandene med. Hvis ikke vi får ulandene med i næste fase, kan alle de anstrengelser, vi skal gøre os i den rige del af verden, vise sig at være omsonst på lang sigt, for så vil vores forurening bare blive overtaget af udviklingslandene.

Men jeg synes, udviklingslandene har ret i at sige, at de, der er rige, de, der har det høje udslip, skal gøre noget først, og så skal vi samarbejde om i den næste fase at få udviklingslandene med på en sådan måde, at de får deres berettigede ønske om udvikling opfyldt på en måde, der ikke bringer det globale klimasystem i fare.

Jeg vil for min del sige, at det bliver en utrolig vanskelig opgave, vi får i Kyoto, en utrolig svær opgave, men debatten i dag har i hvert fald styrket den danske forhandlingsånd i Kyoto, og det vil jeg faktisk meget gerne sige ordførerne tak for og navnlig tak til de partier, som står bag opfordringen her. Jeg synes personlig, det er lidt skuffende, at nogle ordførere, som jeg ellers har stor sympati for, har benyttet denne lejlighed til at rette angreb på EU. Man kan kritisere, hvad vi 15 lande i det europæiske samarbejde gør på mange områder, men netop når det drejer sig om klimaspørgsmålet, har vi taget førertrøjen på, og vi vil fastholde den foregangsrolle i Kyoto, og det er der altså heldigvis et bredt flertal i Folketingssalen, der bakker op.

Steen Gade (SF):

Fru Addi Andersen var inde på, at Danmark var duksedreng i den her sag. Skulle vi nu ikke få lidt klarhed over, hvad det er med duksedreng. Der er vel ikke så meget duksedreng i, at fordi vi har baseret vores energiforsyning på kul, har vi et CO₂-udslip, som er et af de største i Europa. Det er da vist det modsatte af at være duksedreng. Det er da vist sådan set henne i den ende med den uartige knægt.

Så vi er altså, kan man sige, i den beskidte ende globalt set ligesom så mange andre rige lande, og der er nogle, der er værre. Amerikaneerne har et udslip af CO₂ pr. indbygger, der er dobbelt så stort som vores, men det fritager os jo altså ikke for, at vi om nogen er nødt til at gå foran.

Det andet, som så kan være rigtigt i duksedrengbetragtningen, er, at vi har en flot profil. Vi kæmper for ordentlige reduktionsmål, og vi prøver også i en vis udstrækning at gennemføre dem selv. Det er det, vi skal roses for. Det er også vigtigt at fastholde op til Kyoto, og det er selvfølgelig dér, vi skal forhandle med andre lande om det her. Derfor er jeg glad for det, miljøministeren sagde her til sidst, hvor han understregede, at projektet op til Kyoto bliver svært, men at det handler om at fastholde EU på en stærk forhandlingslinje. Det er jo nøgle-

sætningen i forhold til, hvor vi kan fastholde miljøperspektivet under forhandlingen.

Dermed er der to ordførere, som jeg godt vil sige nogle ting til. Det er hr. Bent Hindrup Andersen fra Enhedslisten og hr. Ole Donner fra Dansk Folkeparti.

De to var oppe og sige noget om, at EU ikke skulle bestemme sådan noget her, men så kommer jeg jo til det spørgsmål, som jeg ikke synes hr. Bent Hindrup Andersen har svaret mig ordentligt på: Hvorfor vil Enhedslisten ikke støtte det bedste forslag, der ligger på forhandlingsbordet op til Kyoto? Er det virkelig bare, fordi der står EU på? Så er det jo meget, meget umiljømæssigt tænkt, for så handler det ikke en snus om miljøpolitik og ikke en snus om, hvordan vi kan kæmpe bedst muligt sammen med andre lande her i verden. Så handler det om en eneste lille bitte ting, og det er, at hr. Bent Hindrup Andersen ikke kan lide EU, og det kan hr. Ole Donner fra Dansk Folkeparti heller ikke.

Men det er jo at koble hjernen fra i stedet for at koble den til, og jeg håber, at de to partier, i hvert fald hr. Bent Hindrup Andersens, snart kunne komme på andre tanker, for jeg vil gerne sige til hr. Bent Hindrup Andersen, at hvis Enhedslisten havde været på andre tanker, havde der her i Folketinget været flertal for det forslag til vedtagelse, jeg har lavet. Hvis hr. Bent Hindrup Andersen ville stemme for det, ville vi klarere end i det forslag, der nu bliver vedtaget, kunne få markeret, at vi vil gøre alt, hvad vi kan, i Kyoto for at bekæmpe hullerne. Så ville vi klarere end det, der nu bliver vedtaget, kunne sige noget om, hvad vi vil efter Kyoto. I det forslag til vedtagelse, der bliver vedtaget, står der ingenting om efter Kyoto.

Jeg har forstået, at regeringspartierne er enige med mig, og det er jeg glad for, men det havde da været rart at få det vedtaget, og så kunne vi sammen med regeringen have fået vedtaget, at vi skulle slå os sammen med ligesindede og satse på en omfattende global indsats for vedvarende energi. Men det kan der ikke blive flertal for, fordi hr. Bent Hindrup Andersen kobler hjernen fra, når to bogstaver, E og U, står der. Det er deprimerende, og derfor er vi altså i en situation, hvor det bedste forslag til vedtagelse, det, SF har lavet, ikke kan vedtages.

Jeg takker for tilsagnet fra regeringspartierne om, at de alligevel er enige med mig, og det skal jeg finde ud af at udnytte bagefter.

Så vil jeg meddele, at jeg agter at stemme for det forslag til vedtagelse, som bl.a. regerings-

partierne har fremsat, fordi det, der står dér, er helt rigtigt og præcist. Det, vi mangler, er nogle præciseringer, som jeg synes havde været nyttige og fremadrettede, og som vi altså åbenbart ikke kan få med, fordi V og K ikke kan trækkes længere end dertil, hvor vi er kommet i dag.

Så det flertal, der drager til Kyoto og bakker en stærk forhandlingslinje op, kommer til at omfatte SF.

(Kort bemærkning).

Addi Andersen (CD):

Det er muligt, hr. Steen Gade ikke mener, at vi er duksedrenge, når det gælder miljøet, men det kommer an på, hvad man måler det i forhold til. Når man måler det i forhold til Østlandene og Rusland, hvor jeg selv har været, er vi duksedrenge.

Jeg vil gerne spørge ministeren: Mener ministeren, det er vigtigt at få de andre lande med, eller mener ministeren ligesom hr. Steen Gade, at vi skal blive ved med at pålægge Danmark den ene afgift efter den anden uden at få de andre lande med? Der er altså intet tæppe for luft og vand mellem Danmarks og andre landes grænser.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg synes, det er et rigtig dårligt mandat, man sender vores minister til Kyoto med. Vi har faktisk i det danske Folketing nogle ret flotte beslutninger om, hvad der skal til, og hvordan vi kan gå i spidsen med en reduktion på 25 pct. Nu bliver den ifølge den vedtagelse, der er flertal for, reduceret til 15 pct., samtidig med at vi kommer til at blive taget til indtægt for den elendige måde, man vil gennemføre det på i EU, ved liberalisering af transporten, ved liberalisering af elproduktionen, som betyder øget udslip af CO₂.

Derfor kan vi selvfølgelig ikke stemme for det forslag, som er fremsat af hr. Martin Glerup. Vi fastholder vores eget forslag, og jeg synes, det er beklageligt, at hr. Steen Gade fra SF ikke også har ryggrad til at sige, at vi skal fastholde de beslutninger, vi har truffet her i det danske Folketing, og fremføre dem i Kyoto og også presse regeringen til at lade være med at give op på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Så én gang til for hr. Bent Hindrup Andersen: Det handler lige præcis om at fastholde de danske positioner. Hvordan kan de danske positioner fastholdes i Kyoto? Det kan de kun på én måde, og det er ved at tage udgangspunkt i at bakke EU's forslag op i Kyoto og handle inden for det mandat. Det er på den måde og ikke på nogen som helst anden måde, det kan gøres, for det er det eneste forslag, der forhandles, når vi starter, og når vi i fællesskab tager til Japan.

Jeg ved jo godt, at hr. Bent Hindrup Andersen inderst inde er enig i de målsætninger, som EU har, men han kan ikke tåle, at der står EU, og derfor er han nødt til at lave sådan en dans rundt om den varme grød, som vi ser her i eftermiddag.

Aage Brusgaard (FP):

Jeg blev ikke helt færdig i første runde, så derfor tager jeg lige 3 minutter her.

Fremskridtspartiet er ikke helt på linje med en del af de øvrige folketingsmedlemmer, hvad angår den religion, der siger, at det er menneskeskabte aktiviteter, der er ved at få Jorden til at gå under. Det tror vi faktisk ikke, men vi er enige i det synspunkt, at vi skal spare på ressourcerne, og hverken olie og kul er jo udtømmelige kilder.

Jeg vil godt kommentere det forslag til vedtagelse, som der tegner sig et flertal for. Jeg håber, jeg kan sige det uden at fornærme nogen: Det er ikke særlig pædagogisk skrevet. Derfor vil jeg godt spørge ordføreren, hr. Martin Glerup, om det skal forstås sådan, at hvis vi siger ja til forslaget til vedtagelse, vil vi arbejde for at reducere CO₂-udslippet med 15 pct. inden år 2010, og ud af de 15 pct. skal de 7½ pct. være opfyldt før år 2005, og det er på verdensplan, vi taler om. Hvis det er korrekt forstået, stemmer Fremskridtspartiet for den foreslåede vedtagelse.

(Kort bemærkning).

Martin Glerup (S):

Jeg kan bekræfte det, hr. Aage Brusgaard siger, at det er netop det reduktionsmål, der fremgår af EU-miljøministerrådets konklusioner.

Vi har aldrig sagt, at det er menneskeskabte omstændigheder, der bevirker hele klimaforværringen, men vi siger, at der er grund til at tro, at der sker en påvirkning, som vi skal have sat en stopper for. Det anfægter jo ikke, at Fol-

ketinget vedstår reduktionsmålsætningen for de nationale mål for CO₂-reduktion på 20 pct. i år 2005 set i forhold til 1988 og det pejlemærke, at vi yderligere skal op til 50 pct. inden år 2030 ved at satse på vedvarende energi, sådan at den til den tid vil udgøre 35 pct. af vores energiforsyning.

(Kort bemærkning).

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

To ting: Den ene er, at fru Addi Andersen spurgte mig, om jeg mente, det var vigtigt at få andre med, når det drejer sig om at afværge klimakatastrofen, og dertil kan jeg ikke bare af diplomatisk høflighed, men også med al mulig saglighed sige, at det er helt afgørende. Et land som Danmark kan selvfølgelig ikke selv afvende denne katastrofe. Vi kan på nogle områder ved at gå foran være med til at demonstrere i praksis, at det er muligt at lave omstillinger, uden at det går ud over eksempelvis beskæftigelse, levestandard og konkurrenceevne i vores eget land, men det samlede resultat afhænger af, at vi får andre med.

Det er det, hele bestræbelsen i Kyoto går ud på, og det er det, vores politik har været præget af i EU, hvor Danmark fra første færd har kæmpet for en så stærk samlet indstilling fra EU-landenes side som overhovedet muligt. Og siden vi vedtog den i marts, har det regerings-skifte, der har fundet sted i Frankrig og i England, ført til, at EU's forhandlingsposition er endnu stærkere, og at forpligtelsen til at gøre noget i fællesskab er endnu mere markeret, end den var i marts. Så jeg kan svare ubetinget ja til fru Addi Andersens spørgsmål.

Den anden bemærkning, jeg gerne vil gøre, er den, at man taler så meget om økonomi. Jeg har personligt den opfattelse, at det er svært at forklare, hvorfor vi kun vil gøre noget ved katastrofer, globale katastrofer, hvis det ikke koster os noget. Jeg har svært ved at forstå, at vi som verdenssamfund ikke optræder lige så rationelt, som en familie eller en virksomhed, der er udsat for en risiko, nemlig tegner en forsikring og betaler en præmie for det.

Jeg mener altså kort sagt, vi også skulle gøre alt det, der var nødvendigt for at afværge klimakatastrofen, hvis det kostede os noget, også hvis det kostede os job. Men nu er det så heldigt, at hvis vi gennemfører det her på den rigtige måde og gør det i fællesskab, så kan vi på samme tid afværge klimakatastrofen og sikre en

høj levestandard og måske endda få flere arbejdspladser, end vi har i dag.

EU-Kommissionen har beregnet, at hvis det fælles europæiske forslag om reduktion med 15 pct. frem til år 2010 blev gennemført, så ville det praktisk talt ikke berøre den økonomiske fremgang i den samme periode inden for EU. Så vi er altså så heldige, at vi faktisk, hvis vi er kloge, kan afværge katastrofen, uden at det koster os arbejdspladser osv.

Så selv om jeg var parat til at gå med til også at betale en høj pris for at undgå katastrofen, så er det ikke nødvendigt at betale en høj pris. Den høje pris kommer kun til udbetaling i den situation, hvor vi er ukloge og venter længe, inden vi gør noget effektivt for at afværge katastrofen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 25 af Martin Glerup (S), Hans Christian Schmidt (V), Niels Jørgen Langkilde (KF), Elsebeth Gerner Nielsen (RV) og Addi Andersen (CD) (se foran) vedtoges med 106 stemmer (S, V, KF, SF, RV, FP og CD) mod 4 (EL og DF).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 24 af Steen Gade (SF).

Forslag til vedtagelse nr. V 26 af Bent Hindrup Andersen (EL).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 68: Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning. (Elforsyningsvirksomhed i den eksklusive økonomiske zone, forlængelse af bevillinger m.v.).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 14/11 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erik Mortensen (S):

L 68 er både en logisk og fornuftig ændring af vores elforsyningslov, idet vi nu er ude at operere i havområderne også ud over de kendte 3 sømil, som vi normalt har som grænse, med en økonomisk zone på op til 200 sømil.

Skal vi etablere de ønskede megawatt på vindkraft også i havområderne, er det selvfølgelig nødvendigt, at vores elforsyningslov også gælder, hvor disse anlæg måtte blive placeret. Endvidere selvfølgelig også, at ministerens beføjelser til både at styre området og give de nødvendige tilladelser, når vi er ude i disse områder, også er indeholdt i loven.

Samtidig er der også en lille justering af tilladelsen til energiproduktion, normalt 20-årige tilladelser, som her ganske kort forlænges af praktiske grunde, fordi vi i forbindelse med EU's elliberalisering må imødesee en nødvendig ændring af hele lovkomplekset.

Alt i alt et nødvendigt og logisk ændringsforslag til den eksisterende lov, som Socialdemokratiet kan støtte.

Peter Hansen-Nord (V):

Venstres kommentar til L 68, forslag til lov om ændring af lov om elforsyning vedrørende elforsyningsvirksomhed i den eksklusive økonomiske zone og forlængelse af bevillinger, består af to elementer, og af de to elementer vil jeg gerne starte med at sige, hvad der ikke giver anledning til problemer eller diskussion i Venstre, nemlig den automatiske forlængelse af bevillinger i to år for de virksomheder, hvis bevillinger udløber i henholdsvis 1998 og 1999.

Dér vil jeg gerne allerede på nuværende tidspunkt høre ministeren, om vi her ved første behandling kan få oplyst, hvilke elproduktionsvirksomheder der har bevillinger, som udløber i 1998, og på hvilket tidspunkt de udløber, for det kan have lidt interesse for, hvor lang tid sagen kan ligge i udvalget til behandling.

Det skal så også ses i forlængelse af det første emne, som hedder elforsyningsvirksomhed i den eksklusive økonomiske zone. Det er der i sig selv ikke noget sådan særligt problem i. Det eneste problem, der for mig at se ligger i det, er, at hvis det pludselig er vedtaget, så giver det naturligvis også automatisk ministeren mulighed for at konfirmere den aftale, eller hvad det nu er, som ministeren har med Elsam og Elkraft, uden at vi i øvrigt her i Folketingssalen